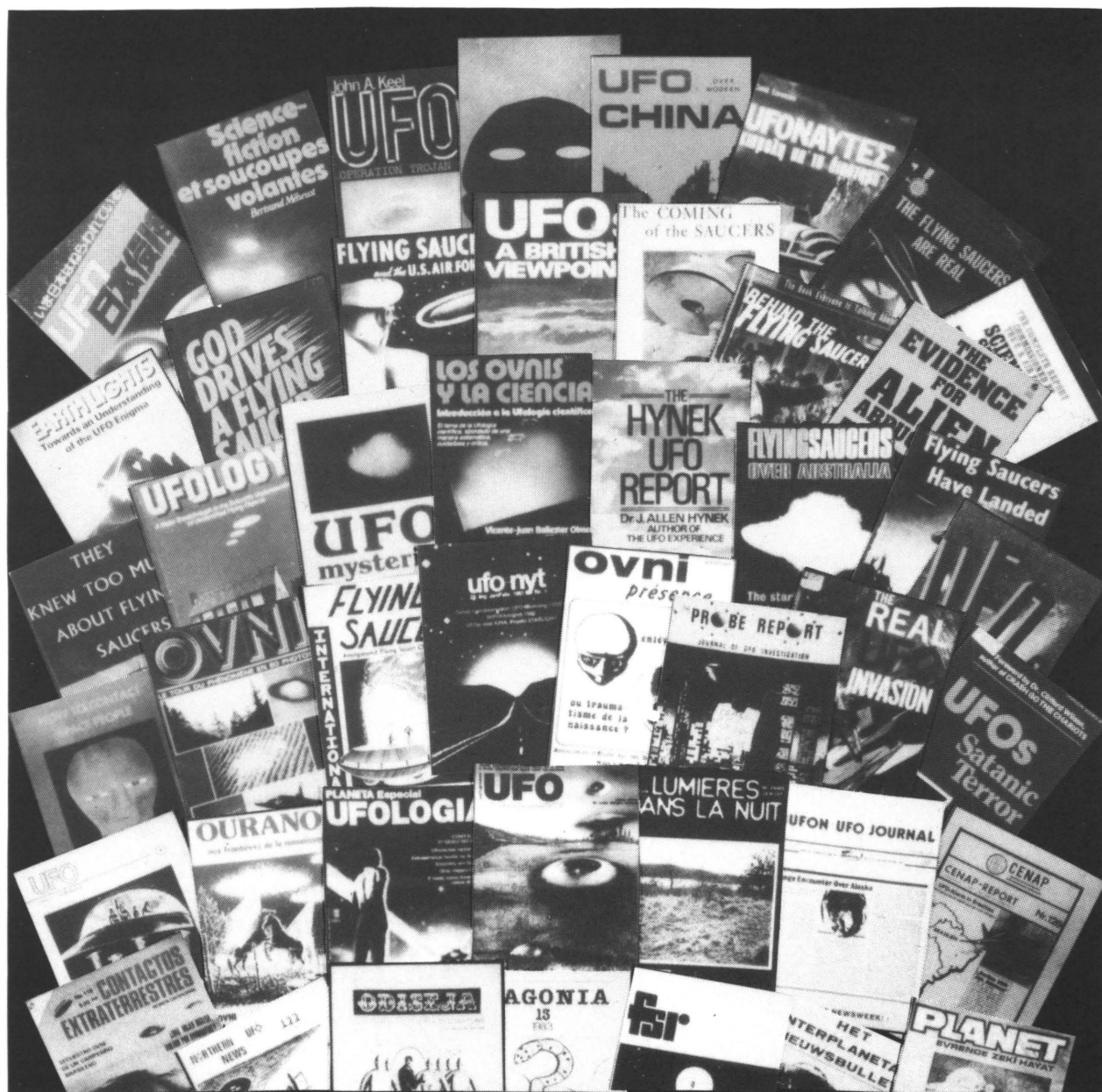

UFO-VISION

Årbog for ufo-litteratur 1988

SKANDINAVISK UFO INFORMATION

UFO-VISION

Årbog for ufo-litteratur 1988

ISSN 0902-2341

ISBN 87-87628-32-5

Copyright: SUFOI og forfatterne.

Nyhedsmedierne kan bringe signerede artikler i uddrag. Hele artikler kun efter skriftlig aftale med redaktionen.

Redaktion

Kim Møller Hansen (ansvh.)

Flemming Rasmussen (oversættelser)

Redaktionens adresse

UFO-VISION

Eilekiersvej 14, Benløse

4100 Ringsted

Redigeringen af denne årbog er afsluttet 31.12.1987.

UFO-VISION udgives af:

Skandinavisk UFO Information (SUFOI)

Postboks 6

2820 Gentofte

Giro 9 11 77 25

tlf. 02 24 17 02

Tryk: Helpo-Print, Ringsted

UFO-VISION udkommer 1 gang årligt i marts. Der kan ikke tegnes abonnement på UFO-VISION. Årbogen vil hvert år blive annonceret i tidskriftet UFO-NYT med oplysning om pris, side-tal og indhold.

Bøger, tidsskrifter, lydbånd, diasserier, videobånd o.lign., der ønskes anmeldt i UFO-VISION, bedes sendt til redaktionens adresse. Det samme gælder annoncer, som ønskes optaget i UFO-VISION.

Deadline for UFO-VISION 1989:

1. november 1988.

Skribenter i dette nummer:

Henry H. Bauer, Torben Birkeholm, Per Borggaard, Hilary Evans, Kim Møller Hansen, Ole Henningsen, Philip J. Klass, Anders Liljegren, Bruce Murray, Hans-Werner Peiniger, Lys Ann Shore, Clas Svahn og Werner Walter.

UFO-bøger i 1987 og lidt om 1988...

Af Kim Møller Hansen

Det var med en svag basken af sommerfugle i maven, at vi sidste år lod UFO-VISION blive en realitet. Var der basis for en så speciel årbog? Svaret sidder du allerede med i hænderne. 1988-udgaven er en realitet. Nåede du ikke at få 1987-udgaven, kan du endnu nå det. Men vær hurtig. Vi har kun 10 eksemplarer tilbage!

Interessen for ufo-litteraturen er der stadig. Og det ser faktisk ud til, at der sker mere og er flere visioner i ufo-bøgerne end ude i de mange ufo-foreninger!

I USA er der åbenbart basis for at udgive mere eller mindre obskure bøger. Mindst to af slagsen så dagens lys i 1987: "Intruders" af Budd Hopkins og "Communion" af Whitley Strieber. Begge bestsellere!

Blandt de mere seriøse amerikanske udgivelser skal nævnes "Melbourne Episode. Case Study of a Missing Pilot" af Richard F. Haines. Den hidtil bedste gennemgang af Valentich-sagen fra 1978.

Nu får ufologien sin egen "Blå Bog". Robert D. Boyd er manden bag "International Who's Who In Ufology Directory", der udkommer omkring den 31. marts 1988.

Englænderne har stået for de mere betydningsfulde bøger i 1987. Den murstentykke bog "Above Top Secret" af Timothy Good hører til på hylden om ufologiens historie på godt og ondt. Man kan være uenig med Goods grundholdning (at alle ufoer er rumskibe, og at regeringerne verden over slører dette), men hans gennemgang af ufoernes historie verden over er interessant læsning, også for folk som mener, at de ved det hele i forvejen. Bogen er nu kommet i 4. oplag!

Hilary Evans og John Spencer fik med artikelsamlingen "UFOs 1947-1987" samlet bidrag fra hele verden. Bogen giver et fantastisk billede af ufologiens mange aspekter. Et "must" for alle. I 1988 kommer der et supple-

mentbind til bogen med et internationalt ufoleksikon.

Desuden er de to herrer igang med et lignende storværk, der har arbejdstitlen "From Flying Saucers to UFOs". Bogen udkommer i 1988.

I 1984 udkom "Visions, Apparitions, Alien Visitors" af Hilary Evans. I 1987 udkom det selvstændige 2. bind "Gods, Spirits, Cosmic Guardians". Det er kort sagt bøgerne for dem, som interesserer sig for nærobservationer af ufonauter, engle, alfer m.m.

I Danmark så to ufo-bøger dagens lys. Andersen Bogservice udgav "International UFO-Årbog 1986", som er en oversættelse af "The UFO World '86" (anmeldt i UFO-VISION 1987). Det er en anbefalelsesværdig bog, som giver et globalt overblik. Lad os håbe, at vi ser en årbog anno 1987 også.

Gyldendal udgav en grundbog om ufoer med titlen "UFO. En bog om observationer af gådefulde himmelfænomener". Bogen henvender sig til folkeskolens ældste klassetrin samt voksne og er velegnet til emnearbejde og studiekredse. Indbindingscentralens lektører skrev om bogen: "...Teksten er mundret og flydende, og indholdet virker sobert og gennearbejdet... Bogen kan læses fra 5. kl., af særlig interessererede fra 4...."

Årets sidste danske udgivelse blev et lydbånd med 4 foredrag fra Skandinavisk UFO Informations 30 års Jubilæumsarrangement i Lyngby Storcenter. På 90 minutter får man et godt indtryk af ufologiens historie i Danmark fortalt af Torben Birkeholm, Ole Henningsen, Per Andersen og Per Borgaard.

Så 1987 blev på mange måder et "historisk" år... ☐

UY
LY

Archives for UFO Research
Arkivet för UFO-forskning
Box 11027
SE-600 11 Norrköping
Sweden

HE
204

UFO-litteraturens Top 10

Af Hilary Evans.

Meget få af de områder, hvor der drives grænse-forskning, har udgivet så meget litteratur som ufologien.

Æren - eller måske skylden - for dette må nok tillægges den moderne teknologi, der gør det muligt for alle at få trykt, hvad de vil. Men bag disse tekniske faktorer ligger en sociologisk årsag: et meget stort ønske fra de mennesker, der føler sig fanget i ufo-fænomenets net, om, at fortælle andre om deres oplevelser eller blot give udtryk for deres mening.

Dette skyldes:

* Det specielle indtryk, ufo-fænomenet har gjort på samfundets forskellige lag. For nogle mennesker står dette fænomen som et meget vanskeligt videnskabeligt problem. For andre er det en erstatning for de traditionelle religioner, og for andre igen en meget bekvem mulighed for en ekstern projektion af netop deres personlige problemer, fordomme og distraktioner.

* Besværet med at finde et egnet offentligt forum, hvor de kan fortælle, diskutere og dele oplevelsen med andre, får dem til at finde deres egen forklaring på det skete.

Resultatet af alt dette er en mængde litteratur, der forbløffer med sin rigdom og variation. Og netop fordi folk på denne måde er blevet tvunget til at give udtryk for deres følelser, har litteraturen en enestående værdi for forskerne. Det indtryk, ufoerne gør på den, der fortæller om en observation, er en integreret del af fænomenet: man kan ikke vurdere en rapport, med mindre man ved noget om, hvilken tro og hvilke forventninger den person, der skrev rapporten, har - og den bedste måde at få disse oplysninger på, er ved at studere, hvilket indtryk af fænomenet, der kan findes i det skrevne.

KOMMERCIEL UFO-LITTERATUR?

Man hører ofte, at ufo-litteraturen stort set

kun har et kommercielt og sensationelt indhold, lavet af skruppelløse "bladsmørere", der blot er sprunget med på vognen i håbet om nogle lettjente penge. Et besøg hos en boghandler synes at støtte denne antagelse, men vi må dog ikke glemme, at langt størstedelen af de ufo-bøger, der udgives, aldrig finder vej til de traditionelle boglader. En meget lille del af min private samling af ufo-bøger er købt i en almindelig boghandel; langt størstedelen er købt direkte af forfatterne eller i forretninger, der har specialiseret sig i at handle med den slags flygtige og "let fordærvelige" materialer, der let forsvinder ud i glemslens mørke.

Størstedelen af disse bøger er lavet af oprigtige enkeltpersoner - der ofte er rørende i deres oprigtighed - for dem var det vigtigt at få sat deres oplevelser eller tanker på tryk. Det indtryk, man får fra disse bøger, er overvældende - forfatterne har givet alt, hvad de har i sig, uden nogen tanke for økonomisk gevinst. Dette gælder også for visse af de "kommercielle" forfattere. I et brev til Fortean Times fortæller John Keel, hvor svært det havde været at finde et forlag, der ville udgive hans Operation Trojan Horse, der ellers i dag betragtes som en litterær milepæl. Han solgte "blot 2.000 eksemplarer hjemme i USA og nogle få hundrede i British Commonwealth."

Mange forfattere - Jenny Randles er en af dem - må indgå kompromis for i det hele taget at få deres bøger udgivet. Mange værdifulde bøger - tag f.eks. Hynek's UFO Report og Clark-Colemann's The Unidentified - blev udgivet som meget "skræbete" billigbøger, hvilket på en ret effektiv måde forhindrede dem i at nå ud til de læsere, de ellers ville være nået ud til, hvis de var blevet trykt i et noget mere respektabelt format. Når det nu en gang er sådan, må vi tage hatten af for de anstrengelser Wendelle Stevens gør sig, og lige meget, hvad vi ellers mener om indholdet, drejer det sig om nogle virkelig flotte udgaver af adskillige vigtige beretninger, som måske ellers aldrig ville have set dagens lys.

En analyse af de bøger, jeg har stående på

mine hylder, viser, at lidt over 50% er udgivet af forlag, mens lidt under 50% er udgivet af privatpersoner. Mit gæt er, at højst hver femte bog blev udgivet med helt klare kommercielle hensigter.

KATALOGISERING AF LITTERATUREN

Der er blevet gjort utallige forsøg på at lave lister over ufo-litteraturen. Den mest imponerende er Catoe-kataloget lavet i 1969 og ikke opdateret siden, bortset fra mangelfulde ikke meddelte supplement; Rasmussen-guiden (se UFO-VISION 1987), der indeholder små noter om den omtalte litteratur; og Eberhart-kataloget, der ikke indeholder noter, men som er meget omfangsrigt. Det sidstnævnte indeholder fremmedsproget litteratur, men kun som et supplement til den engelsksprogede litteratur; dvs., at hvis en fransk bog er oversat til engelsk, så går oversættelsen forud for originalen!

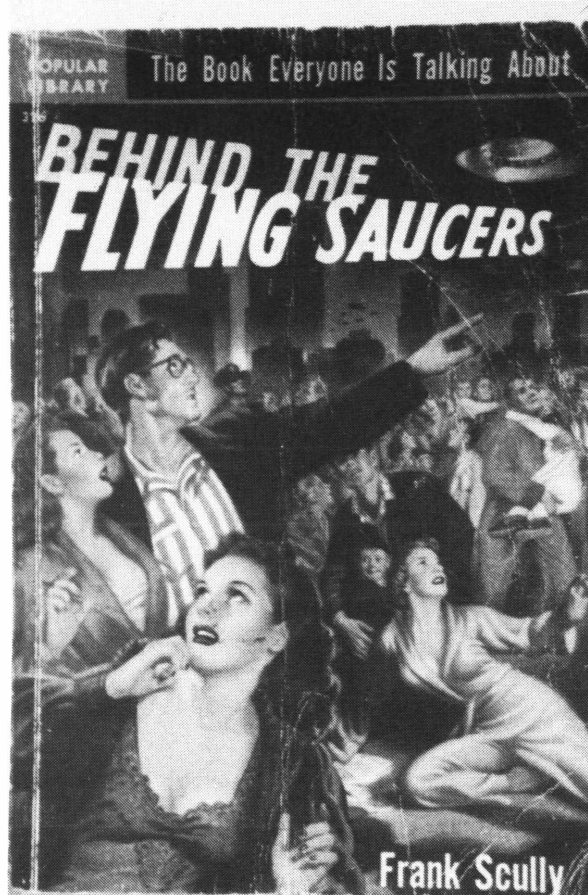
At lave et katalog/en bibliografi, der tilfredsstiller alle, er en umulig opgave. Hvordan kan vi f.eks. afgøre, hvad der er en bog, og hvad der ikke er - skal vi medtage rapporter, beretninger og kataloger? Og hvilke bøger er ufo-bøger, og hvilke er ikke? Skal vi medtage bøger om fortidsastronauter - om Bermuda Trekanten - børnebøger - og skønlitteratur?

Min personlige liste - der er begrænset af de bøger, jeg faktisk har stående på hylderne - indeholder ikke bøger om fortidsastronauter og lignende, bortset fra nogle ganske få, der har ret så stærke relationer til ufoer. Listen omfatter dog den del af skønlitteraturen, der er baseret på kendsgerninger, samt rapporter og kataloger, der kan danne grundlag for kritiske kommentarer (som I nok kan forestille Jer, er dette en subjektiv afgørelse). Inden for disse grænser omfattede min liste - ved middagstid den 16. juli 1987 - 1.034 bøger, eksklusiv oversættelser og nyere udgaver.

George Eberhart's dejlige bibliografi indeholder meget, meget mere - men så medtager han alle de kategorier, som jeg har udelukket, samt tidsskrifter og artikler i ikke-ufo-tidsskrifter (se anmeldelsen andetsteds i denne udgave af UFO-VISION).

FØRSTEUDGAVER, BILLIGBØGER OG OVERSÆTTELSE

Det er altid interessant at stå med den originale udgave af en bog i hånden, for ud fra dens indhold kan man danne sig et indtryk af samfundsforholdene, dengang den udkom. Af samme grund er det interessant at samle på forskellige billigbogsudgaver, der ofte ændre sig - endog deres titel - eftersom holdningen til ufoerne ændrer sig fra det sensationelle til det seriøse. For eksempel har omslaget på billigbogsudgaven af Scully's Behind the Flying Saucers et vidunderligt Hollywood design, som i sig selv giver en lektion i sociologi og

fortæller en del om, hvordan holdningen til fænomenet var i 1950'erne.

En anden slags ændring sker, når bøgerne bliver oversat. Der var ingen, der tog den originale amerikanske version af Gray Barker's bog The Book of Adamski særlig alvorligt, da den med sin maskinskrevne forside og i A4 format er en typisk amatørudgivelse. Men den tyske udgave, der er flot indbundet og trykt med typisk "akademisk" tysk typografi, fremtræder meget sober og seriøs!

Udsving i udgivelsen af ufo-bøger

(baseret på første-udgaver, når de er kendte. Genudgivelser giver også et vist indtryk for interessen, men det ville have været alt for besværligt at tage dem med).

1950	7	1970	26
1951	1	1971	21
1952	3	1972	12
1953	8	1973	25
1954	12	1974	38
1955	16	1975	44
1956	15	1976	59
1957	19	1977	57
1958	17	1978	80
1959	14	1979	85
1960	13	1980	52
1961	10	1981	48
1962	10	1982	35
1963	14	1983	34
1964	4	1984	30
1965	5	1985	17
1966	28	1986	9
1967	39	1987	10
1968	35		
1969	39		

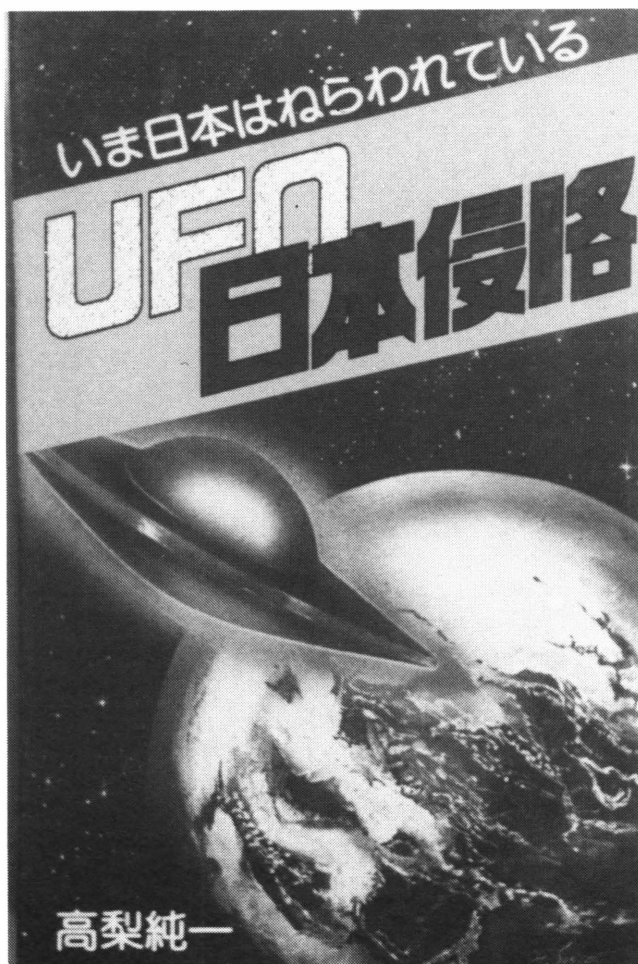
- og flere er på vej.

Alle bøger kan selvfølgelig læses, men kun en masochist ville frivilligt give sig til at læse alle ufo-litteraturens bøger. Alligevel vil det være en frygtelig fejltagelse kun at læse de "gode bøger". Det er vigtigt, at vi er opmærksomme på de ikke-så-gode bøger, for de hjælper os med at vurdere det "klima", de fleste ufo-tilfælde sker i.

Det er f.eks. meget vigtigt at læse, hvordan kontaktpersonerne med deres egne ord beskriver deres oplevelser. For kun på den måde kan vi forstå, hvorfor en person som Orfeo Angelucci kunne gøre et så stort indtryk på Carl Jung. Vi kan nok tvivle på, om den svejtsiske psykolog tog Angelucci's historie for gode varer; men han blev nok optaget af mandens oprigtighed - og på samme måde imponeres vi selv, selv om vi heller ikke kan få os selv til at tro.

Hvis jeg blev spurgt om, hvilke bøger jeg ville anbefale de nybegyndere, der gerne vil vide, hvad ufo-forskning er, at læse, vil jeg selvfølgelig anbefale min egen The Evidence for UFOs, ikke fordi bogen i sig selv er noget særligt, men fordi den er skrevet netop med dette for øje! (Se anmeldelsen i UFO-VISION 1987.)

Bliver jeg derimod spurgt om, hvilke ti bøger, der har gjort størst indtryk på mig personligt, vil jeg opstille følgende hit-liste.

V.J. Ballester Olmos & Juan A. Fernandez Peris, Enciclopedia de los encuentros cercanos con OVNI's, Plaza y Janes, 1987. Selv med et meget overfladisk kendskab til spansk, kan man få et indtryk af, hvordan denne bog er tilrettelagt, og på hvilken intelligent måde forfatterne behandler nærobservationstilfældene.

Festinger, Riecken & Schachter, When Prophecy Fails, University of Minnesota 1956. En klassisk beretning om det indtryk, de flyvende tallerkener gjorde på befolkningen.

Allan Hendry, The UFO Handbook, Doubleday 1979. Selv om der er en del fejl i denne bog - som f.eks. en antydning om, at ufoerne udelukkende er et amerikansk fænomen - giver den mange værdifulde oplysninger.

J. Allen Hynek, The UFO Experience (på dansk: UFO-dokumenteret), Regnery, 1972. Den første bog, der fremlægger ufoerne som et emne for en videnskabelig undersøgelse.

C.G. Jung, Ein moderner mythos von Dingen, die an Himmel gesehen werden, Raschen, 1958: Oversat til Flying Saucers, a Modern Myth of Things Seen in the Skies, Routledge, 1959. En forbavsende bog af en erfaren psykolog.

John A. Keel, Operation Trojan Horse, Putnam, 1970. Et vildt, men dejligt overflødhedshorn af tankevækkende teorier.

James M. McCampbell, Ufology, Jaymac, 1973. En fortrinlig analyse ud fra et jordnært synspunkt.

Frank B. Salisbury, The Utah UFO Display, Devin-Adair, 1974. Den bedste bog, der er skrevet om en ufo-undersøgelse, da den rapport, der er i den, er skrevet med observatørens egne ord.

Jacques Vallée, Passport to Magonia, Regnery, 1969. Alt, hvad Vallée skriver, har stor værdi, men dette er nok hans mest betydningsfulde bog.

Pierre Vieroudy, Ces OVNI's qui annoncent le surhomme, Tchou, 1977. En gennemgribende analyse af fænomenet, der her fører til nødvendigheden af en helt ny opfattelse af virkeligheden.

Jeg er sikker på, at din liste er meget forskellig fra min... ☐

Dansksprogede bøger, som bør stå på alle biblioteker.

Per Andersen, TIDSLOVEN. UFO-fænomenets tidsfordeling, SUFOI, 1978.

Hilary Evans, Nye facts om UFO'er, Bogan, 1986.

Kim Møller Hansen, UFO. En bog om observationer af gådefulde himmelfænomener, Gyldendal, 1987.

J. Allen Hynek, UFO-dokumenteret, Strube/SUFOI 1974.

Sherman J. Larsen, UFO'er tæt på, Forum 1980.

Eugen Semitov, De ufattelige ufoer, Borgen, 1979.

Åge Skjelborg, På sporet af ufonauten, Berlingske Forlag, 1979.

Synspunkter. Tre UFO Artikler, SUFOI, 1977.

Willy Wegner, UFO-landinger i Danmark, FUFOS, 1975.

Willy Wegner, UFO'er - Top Secret?, FUFOS, 1980.

**gianfranco de turris
& sebastiano fusco**

obiettivo sugli fotostoria dei dischi volanti

ufo

edizioni mediterranee

Kræs for samlere!

"Obiettivo sugli UFO - fotostoria dei dischi volanti" gennemgår på 274 sider ufo-sagen historisk ved brug af ikke mindre end 360 illustrationer og fotos, heraf enkelte i farve.

Teksten er på italiensk, men så vidt jeg kan skønne med mit beskedne kendskab til dette tungemål, er forfatterne Gianfranco de Turris og Sebastiano Fusco temmelig ukritiske. Det er imidlertid heller ikke teksten, som er mest interessant - den kan sikkert genfindes i mange bøger. Men billedmaterialet er hele bogen værd. Selvfølgelig er adskillige af illustrationerne set før (men ofte i ringere gengivelse), men der er flere, især franske og italienske fotos, som er "nye".

Jeg har erhvervet et par eksemplarer ved en nylig udlandsfærd. Interesserede købere bedes skrive til UFO-VISIONS adresse (se side 2).

/kmh

Alverdens ufo-litteratur i en kokosnøddeskal

Af Per Borgaard

UFOs and the Extraterrestrial Contact Movement I-II

Af George Eberhart. The Scarecrow Press,
Inc., Metuchen, N.J. & London 1986.

Tilsammen 1298 sider.

Pris: US \$ 97,50.

ISBN: 0-8108-1919-8.

I Danmark er vi ret forvante med bibliografier over ufo-litteratur. Både Willy Wegner og Per Andersen har bidraget vægtigt til, at forskere, der vil sætte sig ind i ufo-syndromet, kan få grundigt overblik over, hvad der er skrevet på dansk om dette i luften frit svævende emne.

Men en global bibliografi over ufo-litteratur lyder på én gang som en drøm og en umulighed. Hvem kan overkomme at skabe en så omfattende bibliografi over et tematisk felt, der stort set kun påkalder sig amatørers interesse - og det kun i så begrænset omfang, at udgivelsen næppe kan skæppe i kassen i forhold til det enorme arbejde, det kræver.

George Eberhart fra USA har gjort det. Det må have været et surt slid, selv om han har trukket kraftigt på andre bibliografier, bl.a. nævnte Wegner. Og resultatet er blevet godt, så godt, at det fortjener respekt. Et spot-check på siderne med dansk ufo-litteratur afslører ganske vist, at Eberhart ikke er perfekt, men dog så grundig, at han kan bruges. Og så er dansksproget ufo-litteratur jo næppe det område, en amerikansk bibliograf er mest hjemme i.

Et værk af det omfang er ikke billigt, men jeg bliver desværre nødt til at købe det. Det er uden lige i ufologiens historie.

Første bind er helliget uidentificerede flyvende objekter og inddelt i hovedgrupperne generelle ufo-skrifter, bøger eller tryksager, der handler om konkrete sager fra ifoer og svindelnumre til ufonaut-tilfælde, ufoer i havet og i rummet, historiske ufoer, ufoer og sociologi, ufo-undersøgelser, bøger på andre

sprog end engelsk, opdelt efter nationer, ufo-tidsskrifter, specielle materialer og tilgrænsende fænomener, bl.a. Bermuda-trekanten.

Andet bind, som jeg finder mest interessant, handler om ufo-kontaktbevægelsen med et bredt afsnit om kontaktpersoner og videre over fortidsastronauter og forhistoriske kulturer til huljords-teorier, science fiction om ufoer og endelig jagten på den ikke-jordiske intelligens, vi foreløbig har lyttet forgæves efter. Where the hell is everybody?

Andet bind slutter med et navneindex samt indexer over ufo-tidsskrifter og organisationer.

J. Allen Hynek nåede at skrive forord til bibliografien, og værket er også dedikeret til ham. Nogen smukkere mindesten kunne man ikke have sat over den amerikanske skeptiker, der blev forkæmper nr. 1 for seriøs undersøgelse af ufo-syndromet.

Hvert eneste afsnit i bibliografien indledes med en kort oversigt over det aspekt af ufo-problemet, som bøgerne i dette afsnit handler om. Disse indledninger røber stor indsigt i ufo-problematikken og er med til at gøre værket til en fantastisk hjælp for bibliotekarer, som kan blive spurgt om mere - af ufo-intereserede - end syv vise kan svare på.

Oversigterne er så informative, at de alene burde sikre værket plads på samtlige danske centralbiblioteker. (Jeg håber, dette bliver læst på bibliotekerne, for danske ufo-intereserede har ikke altid fået lige kvalificeret hjælp fra vort i øvrigt uundværlige biblioteksvæsen.)

Bibliografien er aktuel, ikke mindst andet bind med bøger og artikler om kontaktpersoner. Her kommer man ind på temaer og personer, som har haft betydning for hele new age-bevægelsen i Danmark. Den, der har været med i ufo-forskning siden 50'erne, kan se, i hvor stort omfang datidens ufo-bevægelse afspejlede de holdninger og tendenser, som for alvor udfoldede sig i kølvandet på ungdomsoprøret i 1968. Vi var mentale rebeller, før det blev moderne. (Og vi klokkede lige så meget i det som ungdomsoprørerne ti år senere, men med mere af borgerskabets diskrete charme...)

Afsnittet om science fiction om ufoer forekommer mig derimod malplaceret, dels fordi det er helt ufuldstændigt - en grundig behandling af det emne ville blive lige så omfangsrigt som resten af de to bind tilsammen - og dels

fordi bøger, der er erklæret opdigt, principielt må betragtes som irrelevante. (Jeg prustede muntert, da jeg så Roger Zelazny's "Lord of Light" anbragt i den kategori.)

Bevares, man kan godt seriøst diskutere, i hvilket omfang ufo-loren er opstået af science fiction-forfatternes frodige fantasi, og en sådan debatbog ville afgjort høre hjemme i bibliografien. Men ikke SF-romanerne i sig selv... de hører ikke til syndromets symptomer - og desuden, hvor skal man trække grænsen? SF er efterhånden en genre, der tæller titusinder af bøger.

Med det lillebitte forbehold kan jeg helhjertet anbefale George Eberharts mammut-opus. Selv om det rykker i tegnebogen - trods den lave dollarkurs. ☐

Gods*Spirits*Cosmics Guardians

Af Hilary Evans

Udgivet den 22. oktober 1987.

Pris: £ 7,99, paperback.

Da den 18 årige stenograf og maskinskriverske Delphine, som boede i det centrale Frankrig, i 1982 havde en vision, var det så, som hun troede, Jomfru Maria hun så? Gennem historien har tusindvis af mennesker påstået, at de har mødt væsener. Hvad har delphines oplevelse fælles med dem?

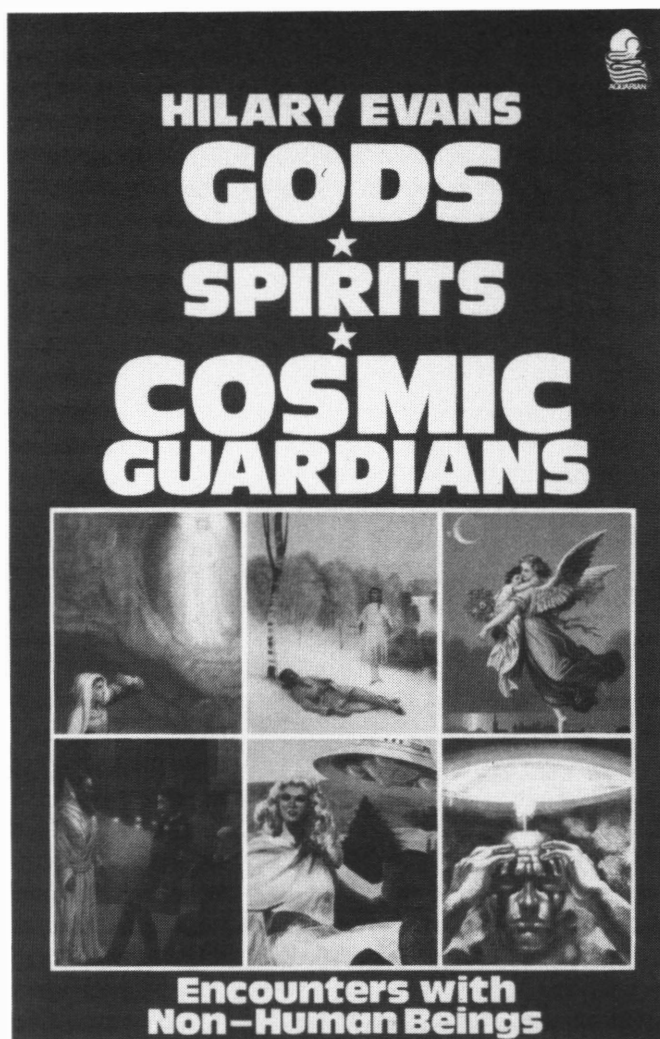
I "Gods, Spirits, Cosmic Guardians" fremlægger den ansete ekspert på det paranormale, Hilary Evans, en sammenlignende undersøgelse af gåderne omkring disse møder. Møder med guder og djævle, afdødes ånder og på det seneste ikke-jordiske væsener er ikke ualmindelige. Denne bog beskriver de forskellige former for disse møder, forklarer de mange teorier, der er blevet fremsat, og slutter med en beskrivelse af, hvad der kan ligge under overfladen af disse oplevelser.

Hilary Evans mener, at disse oplevede møder er af stor betydning for alle, der ønsker at forstå, hvordan den menneskelige hjerne fungerer. Hans bog er baseret på menneskers virkelige oplevelser - selv om de ikke er, hvad de tror, de er.

Denne bog er en fortsættelse af hans værdsatte "Visions, Apparitions, Alien Visitors", der handler om observationer - den foreliggende bog koncentrerer sig om de egentlige møder.

Hilary Evans er medstifter af "Association for the Scientific Study of Anomalous Phenome-

na". Han har tidligere skrevet bøgerne "Visions, Apparitions, Alien Visitors" og "The Evidence for UFO's". Han er leder af Mary Evans Picture Library i London.

Tankevækkende og væsentlig læsning

Af Torben Birkeholm

UFOs 1947-1987. The 40-year search for an explanation. Compiled and edited by Hilary Evans with John Spencer for the British UFO Research Association, Fortean Times, London 1987.

384 sider, illustreret.

ISBN 1-870021-02-9.

En farvestrålende forside med gengivelser af forsider fra alverdens ufo-bøger og tidsskrifter. Næsten 385 tætskrevne sider, og en vægt af omkring trekvart kilo. Dette og så den lovende titel - endelig et overblik over ufo-sagens historie og mange aspekter, endelig et værk der overflødiggør de hundredevis af bøger, der allerede er skrevet, eller hva'?

Forventningerne er store, når man sidder med den nye, flotte bog, men hvordan ser virkeligheden så ud?

Bogen er kommet til verden via den engelske ufo-organisation BUFORA og de to redaktører Hilary Evans og John Spencer i anledning af ufoernes 40 år i moderne tid.

Den er først og fremmest resultatet af en overordentlig imponerende arbejdsindsats af frivillige, ulønnede medarbejdere. Hertil kommer de mange bidragydere fra Australien, Belgien, Canada, Danmark, England, Frankrig, Italien, Norge, Polen, Portugal, Spanien, Sverige, USA og Zimbabwe. Et citat fra forordet fortæller herom bl.a.:

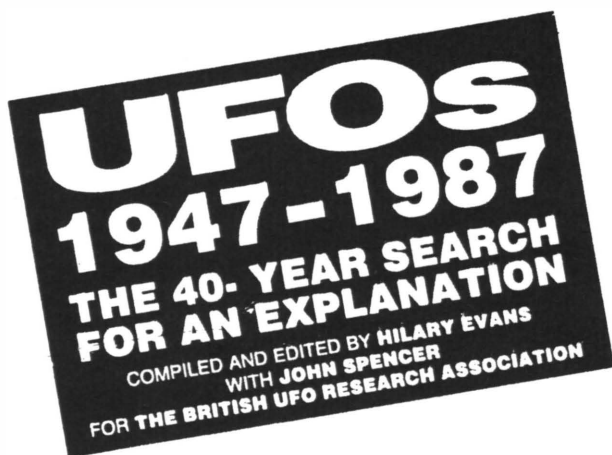
"At afgøre hvem vi skulle invitere (til at skrive, anm.) var en delikat og vanskelig opgave. Selvfølgelig måtte det være personer, som er seriøst involveret, og som har vist evne til at yde bidrag af blivende værdi i forhold til en forståelse af emnet. Men vi måtte udelade mange, som hovedsageligt har arbejdet som undersøgere (rapportoptagere, anm.), for selv om deres praktiske arbejde i marken er vigtigt, indgår det ikke i formålet med denne bog, som hovedsageligt er at træde et skridt tilbage og vurdere summen af vores viden."

Det er altså en samling artikler, skrevet af folk fra store dele af verden, uafhængig af hinanden. Selv om der er sket en form for koordinering og redigering, understreger redaktørerne, at de forskellige synspunkter og holdninger, der kommer til udtryk, helt må stå

for de enkelte forfatteres egen regning. Det giver jo en vis fare for helt modstridende opfattelser i de forskellige artikler, men modsat afspejler det jo ganske de herskende tilstande blandt "ufologer" verden over, og det giver læseren en enestående mulighed for selv at tage stilling!"

Jeg vil kommentere et skønsomt udvalg af artiklerne/kapitlerne, som svarer til de afsnit, jeg personligt synes er mest interessante. Men det skal understreges - bogen indeholder et væld af interessante artikler, nok til at beskæftige enhver læselysten og "sulten" ufo-interesseret i de lange, mørke vinteraftener (og i øvrigt også de andre årstider)!

I kapitlet om spøgelsesraketterne over Skandinavien, støder vi på velkendte oplysninger fra de ihærdige svenske Liljegren og Svahn. UFO-NYT har bragt flere artikler om emnet, som dækker sagen udmærket, men det svenske bidrag indeholder spændende detaljer. Desværre har jeg konstateret en alvorlig fejl i førsteudgaven - mellem side 37 og 38 er et eller flere hele afsnit "faldet ud". Afsnittet om svenske radarobservationer slutter brat på side 37, mens de få linjer på næste side blot er afslutningen på artiklen. Gad vide, hvad vi er gået glip af her?

Danmark har ydet væsentlige bidrag til værket. UFO-NYTs redaktør Kim Møller Hansen er forfatter til et kapitel på hele 46 sider, der indeholder et udvalg af de såkaldte "ufo-klasikere", der i en årrække har været bragt som artikelserie i UFO-NYT. Helt retfærdigt, at det store arbejde, der er lagt i sammenstillingen og ajourføringen af oplysninger om nogle af de mest spændende observationer i det hele taget, kommer ufo-interesserende (i hvert fald de engelsk-sprogede) over hele verden til gode. Meget flot! Kapitlet indeholder i øvrigt det berømte danske bilstop-tilfælde fra 1970, hvor politibetjent Evald Hansen Maarup tog en række fotos af et lysfænomen, som tilsyneladende forårsagede de ofte citerede effekter som afbrydelse af motor, lys og radio m.v.

Når man kender standarden på Kim Møller Hansens "ufo-klasikere", kan det godt ærgre lidt, at han ikke har fået dem alle sammen med. F.eks. optræder den berømte observation fra den brasilianske ø Trinidad, 1958, i kapitlet om ufoer i Latin-Amerika, hvor Willy Smith giver en temmelig kortfattet gennemgang af sagen. Der blev taget fire billeder af det karakteristiske "Saturn-formede" ufo, men i bogen bringes ikke ét eneste af dem. Smith skriver, at de er så velkendte, at det vil være overflødigt at gengive dem i bogen! Ærgerligt, når man husker den meget flotte og enestående fotomontage af de 4 fotos, som blev bragt i UFO-NYT nr. 1, 1982. I øvrigt synes jeg nogle interessante oplysninger om antallet af vidner, fotografens baggrund og filmens fremkaldelse m.v. burde have været omtalt i Smith's artikel. For ikke at nævne GSW's computeranalyse af billederne...

Det fører direkte over til kapitlet om ufo-fotografier og analyser af samme. Dette kapitel lider af en alvorlig fejl - det mangler helt! Det var måske et spørgsmål om at begrænse sig, men jeg synes, at det burde have et kapitel for sig selv i et sådant et værk, og under alle omstændigheder burde de få fotos, man ikke kan give nogen forklaring på, få en omtale under afsnit 3.4, hvor man beskæftiger sig med fysiske spor, radarobservationer og fysiske effekter på observatørerne.

Det er interessant at læse om observationer og undersøgelser i lande og verdensdele, vi sjældent hører om i Danmark. Det gælder Sovjetunionen, Sydamerika og Afrika, som får hele kapitler i bogen. Og det er i øvrigt de samme fænomener og "problemer", som de slås med over hele Jorden i den forbindelse!

I "Bortførelser og kontaktpersoner" gennemgår bogens redaktører, Evans og Spencer, en række typiske tilfælde. De kritiserer de hidtidige undersøgelser og opstiller en række forhold, der taler henholdsvis for og imod påstanden om, at der er tale om virkelige oplevelse. Vægtskålen viser en tendens til at veje tungest imod, og forfatterne tilføjer, at ideen om "bortførelser" ikke er ny, og ikke knyttet specielt til den moderne rumalder. I et større perspektiv forklares disse tilfælde som projektioner af personernes specielle psyke. Læs kapitlet, det er meget spændende!

Læs også Stringfields spændende artikel om de omdiskuterede beretninger om "ufo-styrt". Husk bagefter at læse Roberts kritiske artikel om samme emne!

Richard Haines skriver et tankevækkende kapitel om problemerne med overhovedet at definere, hvad man forstår ved et ufo. Han gennemgår en lang række forsøg på definitioner, og nævner det "umulige" i at definere noget, som er ukendt!

Ikke desto mindre forsøger Haines selv med en ny version, ganske vist fordi der er et reelt behov for at sikre et godt grundlag for en fælles terminologi, så alle over hele Jorden "taler om det samme". Han tager udgangspunkt i Hyneks klassiske definition fra 1972 og når frem til en formulering på i alt 103 (engelske) ord! Læs den hellere selv...

Den spanske ufo-forsker Ballester Olmos har skrevet et kapitel, som er en hel "mini-håndbog for rapportoptagere". Grundlaget er væsentligst hans arbejde med at undersøge specielt såkaldte "ufo-landinger".

Rapportoptagelse bør ifølge Ballester Olmos omfatte indsamling, verificering, analyse og en konklusion, baseret på informationer givet af rapportørerne m.h.t. deres påståede ufo-observationer.

Om verificering og analyse skriver han, at "Det er klart, at ingen vidneudsagn kan betragtes som fakta. Ikke fordi rapportøren nødvendigvis lyver, men simpelt hen fordi der er så mange faktorer, der 'forstyrrer' selve observationen, så mange processer og påvirkninger, der bidrager til at forvrænge vidnernes iagttagelsesevne og hukommelse, at det må betragtes som intellektuelt selvmord at tage en rapport for pålydende." Sådan!

Der er nok ikke mange seriøse rapportoptagere, der er uenige, men alt for ofte har vi set teorier og konklusioner bygget på den tro, at

hvad folk ser med deres egne øjne er "rigtigt". Godt, at det hér slås fast med syvtommersøm, at virkeligheden er en anden.

I øvrigt offentliggør Ballester Olmos en interessant metode til at "måle" en rapportørs subjektivitet. Han opregner fire detaljerede kriterier eller "vægte" til at bestemme et såkaldt "subjektivitets-indeks". Indekset går fra 0 til 100%, og kun vidneudsagn under 10% kan betegnes som "objektive". Fra 10 til 30% indeholder rapporten elementer, som medfører rimelig tvivl om udsagnets hæderlighed/integritet. Mellem 30 og 50% er der tale om usikre og upålidelige vidneudsagn, både i form og indhold, mens et indeks over 50% angiver, at udsagnet helt må afvises. Jeg kan have mine tvivl om metodens anvendelighed, bl.a. fordi den forudsætter rapportoptagerens helt subjektive vurdering af de fire kriterier, men det kunne være interessant at prøve metoden af i praksis.

Jeg kunne blive ved at citere interessante passager, men vil her nøjes med at pege på kapitler som "Ufo-effekter på mennesker", "Radar og ufoer", "Bedømmelse af observatøren", og hele afsnittet under overskriften "Forklaring af fænomenet", der gennemgår en lang række ideer, tanker, overvejelser og teorier om arten af fænomenerne. Meget tankevækkende og væsentlig læsning!

Bogens afsluttende kapitler indeholder et angreb på og et forsvar for skepticisme i forbindelse med ufo-fænomenerne. Her vil den "søgende" læser kunne finde argumenter, der støtter både den ene og den anden side i den evige(?) diskussion om emnet.

Er det så umagen værd at fortsætte vores søgen. Hilary Evans nævner disse to meget vigtige grunde:

"1) Fordi ligegyldigt hvilken natur fænomenet end har, er her en enestående chance for videnskaben: hvis ikke for de fysiske videnskaber, så for de humanistiske. Selv i det begrænsede kendskab, vi i dag har til fænomenet, er der mange værdifulde oplysninger om både naturlige tildragelser (f.eks. studier af kuglelyns-fænomenet sammen med geofysiske og atmosfæriske forhold) og den menneskelige adfærd (f.eks. observatørernes reaktioner på forskellige ting, jævnfør Lawsons forsøg med indbildte bortførelser).

2) Fordi i tusindvis af mennesker har haft en oplevelse, som både forvirrer og forskrækker dem, og nogen er nødt til at fortælle dem, hvad det var, der skete for dem."

Efter at have læst den omfattende bog på må og få i første omgang, må jeg sige, at den

virkelig lever op til det lovede. Et kalejdoskopisk "billede" af, hvad vi véd, tror at vide, og måske ikke véd om ufo-fænomenerne i dag. Hvis man har besvær med at læse engelsk, kan jeg kun håbe, at bogen engang bliver oversat til dansk - ellers er det absolut et værk den nysgerrige interesserede må læse. □

KOMMENTAR:

Som bidragyder til "UFOs 1947-1987" vil jeg gerne knytte et par supplerende oplysninger til ovenstående anmeldelse.

I februar 1986 løb projektet af stabelen. I lighed med andre skribenter verden over modtog jeg en invitation til at skrive en artikel til bogen samt en vejledning m.h.t. udformning af manus. Derefter fulgte et kæmpearbejde med udvælgelse af egnede "ufo-klassikere" og ikke mindst en rimelig engelsk oversættelse af dem. Oversættelsen blev udført af Flemming Rasmussen. Alle manuskripter skulle afleveres på engelsk, hvorefter Hilary Evans oversatte til korrekt engelsk og bearbejdede teksten, så den passede ind i helheden.

I det oprindelige oplæg skulle en vesttysk ufolog skrive kapitlet om ufo-fotos og film, så ufo-klassikere, der specielt omhandlede fotosager, blev udeladt. Desværre trak omtalte vesttysker sig ud af projektet i sidste øjeblik, så kapitlet mangler helt i bogen. Andre bidragydere faldt også fra, så bogens to redaktører fik meget travlt i sidste øjeblik med at skrive en hel del selv.

Til bogen blev også udarbejdet et "Internationalt Lexicon of Ufology", hvor de almindeligste fagudtryk står på dansk, engelsk, tysk, fransk, spansk og italiensk. Der blev imidlertid ikke plads til dette leksikon, men det udgives nu i et supplement-bind.

Men selv om den nuværende udgave af "UFOs 1947-1987" således ikke helt har fået det indhold, som var planlagt, er det en ret enestående ufo-bog. kmh

UFO-fotos... jorden rundt

Af Ole Henningsen

UFO Photographs Around The World, Vol. 1.

Af Wendelle C. Stevens og August C. Roberts.
256 sider, hardcover, over 150 sort/hvide fotos og tegninger.

Privat udgivet af: UFO PHOTO ARCHIVES, P.O.

Box 17206, Tucson, Arizona 85710, USA.

Distribueres af: AMERICA WEST Publishers, P.O.
Box K, Boulder, Colorado 80306, USA.

ISBN 0-934269-00-9.

Pris: US\$ 14,95.

Der er gennem årene fremkommet en del bøger, der specielt har beskæftiget sig med ufo-billeder. Et emne som jeg selv har interesseret mig meget for i en lang årrække. Det er derfor altid spændende at se, hvad der nu kommer af nye bøger indenfor dette emne.

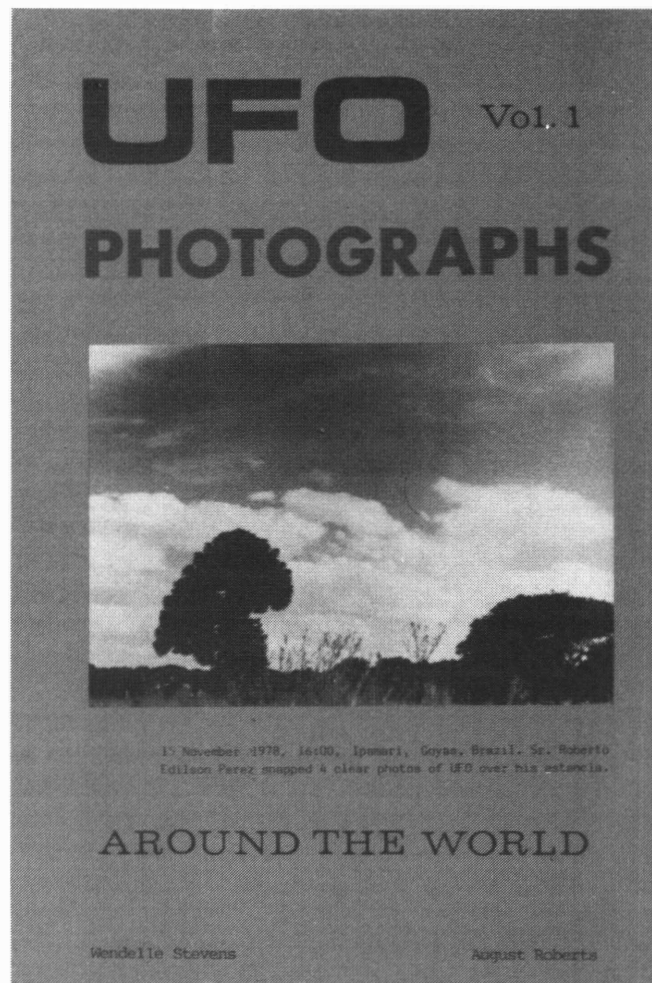
Ophavsmændene til den foreliggende bog er velkendte i ufo-kredse, omend det er fra vidt forskellige tidsperioder.

August C. Roberts var et kendt navn allerede først i halvtresserne. Efter egne angivelser startede han med sin ufo-interesse, da fænomenerne i 1947 begyndte at udskille sig fra andre usædvanlige fænomener. På daværende tidspunkt var han freelance-journalist og fotograf i New Jersey og New York området.

Det var i denne periode, han startede med at etablere sin enorme samling af fotos af ufoer samt personer, steder osv., som havde tilknytning til emnet. Efterhånden rummede hans arkiver omkring 15.000 negativer, og mange af disse optagelser har været anvendt i en lang række udgivelser i specielt de tidligste år.

Det er meget lidt, man har hørt til August C. Roberts på ufo-scenen siden sidste del af tresserne, hvor han standsede de fleste af sine aktiviteter med baggrund i sygdom og personlige problemer.

Wendelle C. Stevens begyndte også privat at indsamle ufo-fotos sidst i fyrrerne, da han efter egne oplysninger bemærkede sig, at ufo-

fotos fremsendt via militære kanaler til undersøgelse ofte forsvandt og ikke senere lod sig lokalisere.

Wendelle C. Stevens har en militær karriere bag sig bl.a. i Det amerikanske Luftvåben, som han forlod som oberstløjtnant i 1963. Det er efter dette tidspunkt, at han blev mere aktiv på ufo-fronten. Mest kendt er han dog blevet i forbindelse med den tvivlsomme kontaktperson Eduard Meier fra Schweitz. Meier har taget et utal af fantastiske og farvestrålende ufo-fotos i alle afskygninger. Desværre har disse billeder ikke kunnet stå for kritisk efterforskning, ligesom der også er adskillige meget svage punkter i Meiers mange beretninger. Mildt sagt.

Wendelle Stevens var for en del år siden en af initiativtagerne til udgivelsen af en bog om Meiers fotos og oplevelser. Ganske enkelt verdens flotteste ufo-bog, hvis man kun skal se på udførelsen med store, skarpe ufo-farve-fotos, trykt på glittet papir. Bogens format var 31 cm x 31 cm, så der var i bogstaveligste forstand store illustrationsmuligheder, der også blev benyttet fuldt ud. Bogen hed "UFO... Contact From The Pleiades", Vol. 1, og blev udgivet i september 1979 af Genesis III Productions, Ltd., Phoenix, Arizona. En Vol. II blev aldrig udgivet af finansielle grunde.

Wendelle C. Stevens har dog senere (formentlig 1982, hvilket ikke fremgår af bogens oplysninger) privat udgivet et omfattende værk på 542 sider, som detaljeret beskæftiger sig med Billy Meiers forskellige kontakter. Bogens navn er "UFO...Contact From The Pleiades. A Preliminary Investigation Report. The Report of an Ongoing Contact." ISBN 0-9608558-2-3. Udgiver: UFO Photo Archives, P.O. Box 17206, Tucson, Arizona 85710, USA. US\$ 17,95. På samme adresse kan man iøvrigt få yderligere oplysninger om Wendelle C. Stevens andre ufo-bogudgivelser.

Den store samling af ufo-fotos, som Stevens efterhånden har etableret, omfatter mere end 3.000 ufo-fotos fra hele verden. Vi har i SUFOI gennem en længere årrække været i tæt kontakt med Wendelle C. Stevens og med ham udvekslet en lang række ufo-fotos.

Men det er altså disse to menneskers samlinger, der i nogen grad supplerer hinanden og danner baggrund for den foreliggende bog "UFO PHOTOGRAPHS Around The World. Vol. 1."

Tidligere anvendtes ofte den formulering, at et foto er mere værd end 1.000 ord. Ved at anvende grundige undersøgelser og nye tekniske hjælpemidler bliver der imidlertid ikke mange uforklarlige ufo-billeder tilbage af de godt 4.000 ufo-optagelser, der er rapporteret. Og man må nok konkludere, at adskillige af de såkaldte ufo-fotos ikke er mange ord værd.

Forfatterne lægger ikke skjul på, at ufo-fænomener efter deres opfattelse er lig med rumskibe fra fremmede verdener. August C. Roberts fik denne opfattelse bestyrket ved en personlig observation den 28. juli 1952, hvor han sammen med 2 andre personer under en luftmel-deøvelse i nærheden af New York så og fotograferede et lysende objekt, der efter Roberts' oplysninger også blev observeret på radar. Roberts lægger stærk vægt på, at der slet ikke var tale om et eller andet diffust lys på nattehimlen, men en FLYVENDE MASKINE af en slags. Siden da har han aldrig selv været i tvivl om sådanne fænomeners oprindelse.

3 HOVEDGRUPPER AF UFOER

Det er formentlig også en væsentlig årsag til, at man i bogen har valgt at opdele fotografi-erne i 3 store hovedgrupper, nemlig

- skiveformede objekter med lav kuppel,
- skiveformede objekter med høj kuppel, samt
- mørke skiveformede objekter.

Af mere diffuse årsager har man derudover valgt at præsentere enkelte andre kategorier, som f.eks. en serie østriske fotos, taget af Rudi Nagora i 1971. Denne fotoserie har tidligere være genstand for en del undersøgelser og tilhørende omtale, bl.a. af Klaus Webner fra Vesttyskland, der stiller sig særdeles kritisk til ægtheden af Nagoras fotos og tilhørende beretning.

Indenfor de enkelte ovenfor nævnte hovedgrupper har forfatterne valgt mere detaljeret at præsentere et antal fotosager. Præsentationen af de enkelte ufo-fotos er dog præget af en gennemgående mangel på kritiske oplysninger, som man skal til anden litteratur for at finde.

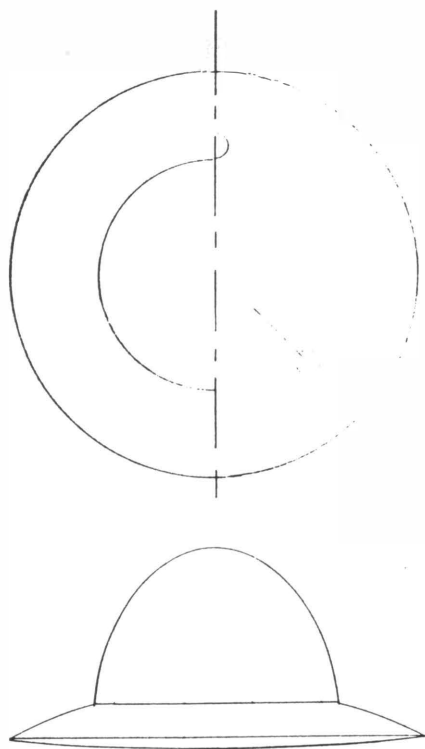
I kategorien skiveformede objekter med lav kuppel finder man f.eks. de billeder, der er taget af den sydafrikanske kontaktperson Elisabeth Klarer i 1955, og som kun meget få til-lægger synderlig betydning. I samme kategori finder man også omtalen af tidligere nævnte Eduard Meier og hans fotos fra Schweitz.

OVERFORTOLKNINGER

Går man over til omtalen af skiveformede objekter med høj kuppel finder man bl.a. omtale af et efterhånden vidt udbredt foto taget ved Deception Island, Antarktis, den 4. december 1967.

Billedet er taget fra et chilensk skib under et voldsomt vulkanudbrud, og fotografen bemærkede intet objekt under eksponeringen. Først efter fremkaldelsen af filmen opdagede man et usædvanligt objekt i øverste venstre hjørne af billedet, der er kommet til offentlighedens kundskab via chilenske flådeofficerer.

Dette lyder i sig selv spændende. Men betragter man billedet, skal der ikke megen fantasi til at forestille sig, hvorfor fotografen måske ikke bemærkede noget usædvanligt ved selve fotograferingen. Den mest enkle forklaring er, at "objektet" i virkeligheden er en ganske almindelig måge (eller anden lokal fugl) fotograferet fra siden. Og denne fugl er jo heller ikke den eneste fugl på billedet. Efter min opfattelse giver billedet heller ikke data nok til at lave den type tegning af "objektet", som også illustrerer omtalen af dette foto.

4 December 1967, Deception Island, Antarctica. This line drawing of an unidentified flying object photographed hovering in the sky above an evacuation vessel just as the volcano erupted again was made from the single photograph snapped.

4 December 1967, Day, Deception Island, Antarctica. This one photo of one of the massive eruptions, made by an official Navy photographer on the rescue ship captured another unidentified observer at that place and time.

Sådanne tegninger af de forskellige fotograferede objekter er anvendt i vid udstrækning bogen igennem. Men de fleste af tegningerne indeholder detaljer, som kun muliggøres af en kraftig overfortolkning af billederne og burde bestemt være undgået.

På trods af de mange kritikpunkter indeholder bogen dog mange nyttige oplysninger om forskellige ufo-fotos. Man må også anerkende det store arbejde, der ligger i at opretholde de tidligere omtalte fotoarkiver og udarbejdelsen af det foreliggende værk. Forfatterne erkender selv, at de naturligvis mangler en lang række oplysninger om en del fotos. De beder derfor læserne om nye oplysninger og rettelser til det foreliggende materiale.

Der er anført kilder til de forskellige foto-oplysninger, og forfatterne har i et appendix i bogen anført de kilder, der evt. har været at finde i det amerikanske UFOCAT katalog.

KOMPLET FORTEGNELSE OVER UFO-FOTOS

Længt det bedste og mest anvendelige af bogens afsnit er et appendix med en komplet kronologisk fortegnelse over ufo-fotos. Fortegnelsen starter med oplysninger om det foto, der blev taget af professor A.Y. Bonilla på Zacatacas observatoriet i Mexico under solobservationer den 12. august 1883.

Fortegnelsen indeholder omtale af ialt 158 fotos og slutter med omtalen af fotos taget den 19. juli 1952. Fortegnelsen vil blive fortsat i næste bind af bogen, som trods alle indvendinger imødeses med interesse. □

Da de flyvende tallerkener indtog biograferne

Af Nigel Watson.

Hvis man gerne vil se en flyvende tallerken, er det meget lettere af besøge sin lokale biograf frem for at køre en tur til en eller anden vindomsust bakketop. Invasionsstyrker fra det ydre rum, og vores invasion af det ydre rum dukker op på biograflærreder hurtigere, end man kan sige "billetkontor".

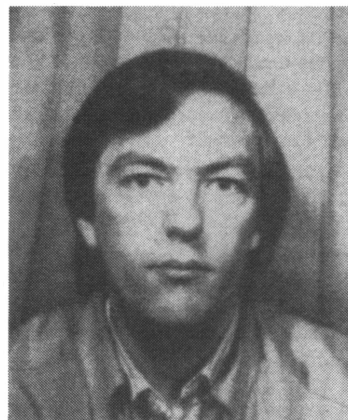
Jules Verne og H.G. Wells' bøger inspirerede George Méliès' Productions til at lave A Trip to the Moon (George Méliès, 1903) (1). Hans film handlede i vid udstrækning om vidunderlige påfund og rejser til eksotiske steder. Filmene var stort set bygget op over en god iscenesætning og brug af fotografiske trick, hvilket blev Méliès' varemærke.

Det første fremmede væsen, der på film besøgte jorden, tog til London. Denne ensomme månemand lavede en hel del sjov på jordboernes bekostning, når han ophævede tyngdekraften, hvilket skete, som titlen forklarer, When the Man in the Moon Seeks a Wife (Percy Stow, 1908).

Mellem 1910 og 1945 havde fremtidsvisioner, gale opfindere, tidsrejser, dødsstråler, radiostråler, usynlige stråler og fremtidsvåben filmindustriens store interesse. De fremmede væsener fra det ydre rum begyndte nu først rigtigt at plage os efter den anden verdenskrigs afslutning.

I The Purple Monster Strikes (Spencer Gordon Bennet og Fred Brannon, 1945), en serie på 15 afsnit, organiserer en marsboer en invasion ved at dræbe en videnskabsmand og overtage hans krop. Men det var ikke før "de flyvende tallerkener" indtog avisernes overskrifter, at biograferne til overflod viste film om dem. I filmserien Bruce Gentry - Daredevil of the Skies (Spencer Gordon Bennet og Thomas Carr, 1948) bruger en slyngelagtig videnskabsmand en flyvende skive i et forsøg på at ødelægge Panama Kanalen.

Den mest iøjnefaldende brug af tidens store interesse for mærkelige flyvende objekter er filmen The Flying Saucer (Mikel Conrad, 1950). Mens de senere science fiction film bruger de

fremmede som en metafor for kommunisterne, gør The Flying Saucer ikke brug af den slags spidsfindigheder. Den viser meget tydeligt, at det er en russer, der stjæler en tallerken fra en videnskabsmand i Alaska. Til alt held for den frie verden og den fortsatte produktion af Ma's serie, forpurres russerens planer, da fartøjet eksploderer i luften, hvorefter videnskabsmanden overgiver sine hemmeligheder til den amerikanske regering.

1951 var et godt år for film om flyvende tallerkener. En film-serie med titlen The Flying Disc Man from Mars (Fred C. Brannon, 1951) udnyttede sin popularitet med at lave en ny version af The Purple Monster Strikes. Denne gang tvinger en marsboer en videnskabsmand til at hjælpe sig med at genopbygge sin flyvende tallerken, så han kan bombe Jorden og dermed få magten over den. I sidste afsnit bliver denne fjendtlige marsboer (ironisk nok med navnet Mota - atom stavet bagfra) dræbt af en atombombe, som er lavet af en ung videnskabsmand.

I The Thing from Another World (Christian Nyby og Howard Hawks, 1951) styrter et uidentificeret flyvende fartøj ned i det arktiske område. Da folk fra en nærliggende amerikansk base sendes ud for at lede efter fartøjet, finder de en finne lavet af et perfekt, glat, ukendt metal stikkende op af isen. Da de foretager nogle målinger med en geiger-tæller, gi-

ver den et stort udslag, og da de vil afmærke det fartøj, som de kan se gennem isen, opdager de, at det er cirkelrundt. En af dem råber da: "Vi har fundet en flyvende tallerken." Standardproceduren for at få den slags fartøjer fri af isen, er at bruge varmbomber. En af personerne i eftersøgningsholdet tænker: "Vi står måske her med nøglen til stjernerne. En million års historie venter på os i isen."

Hvilken indvirkning dette ville have haft på os mennesker, kommer man ikke nærmere ind på i filmen, for bomben ødelægger den flyvende tallerken, og alt, hvad der bliver tilbage, er et 2,50 m højt fremmed væsen. Denne gang beslutter man sig så til at skære isen omkring det fremmede væsen fri og tage det hele med tilbage til basen. Ved et uheld tøs den fremmede op, og han går helt grassat. Da opdager de, at det er en meget intelligent plante, der ikke er handicappet af følelser og sex. Væsenet lever af blod og betragter mennesker som noget velsmagende, som det kan putte i sit spisekammer. Dr. Carrington opfostrer mere af væsenet og beundrer dets intelligens og styrke, mens kaptajn Hendry gør alt, hvad der står i hans magt, for at dræbe det.

Filmen kommer meget tydeligt ind på flere af aspekterne i menneskehedens dilemma. I universets virvar bliver vores samfund og civilisation meget let ødelagt af den upersonlige natur, hvis vi ikke samarbejder. For menneskehedens bedste skal videnskabsmænd og soldater (skaberne og brugerne af atomvåben) i allerhøjeste grad samarbejde. I begyndelsen tror amerikanerne, at ufoet er russisk, og kommunismens kolde og upersonlige styrke er den underforståede trussel. Samtidig kan den fremmede ses som id'ets eller superegoets uindskrænkede magt, som findes i os alle. Dette fik en film Anmelder til at skrive, at: "selv om den blod-sugende gulerod i filmen The Thing from Another World det ene øjeblik er et rødt hoved-over-hjerte grøntsagsrobot-monster fra superegoet, kan det godt det næste øjeblik være at yderligtgående hjerte-over-hoved-uhyre fra id'et."(2)

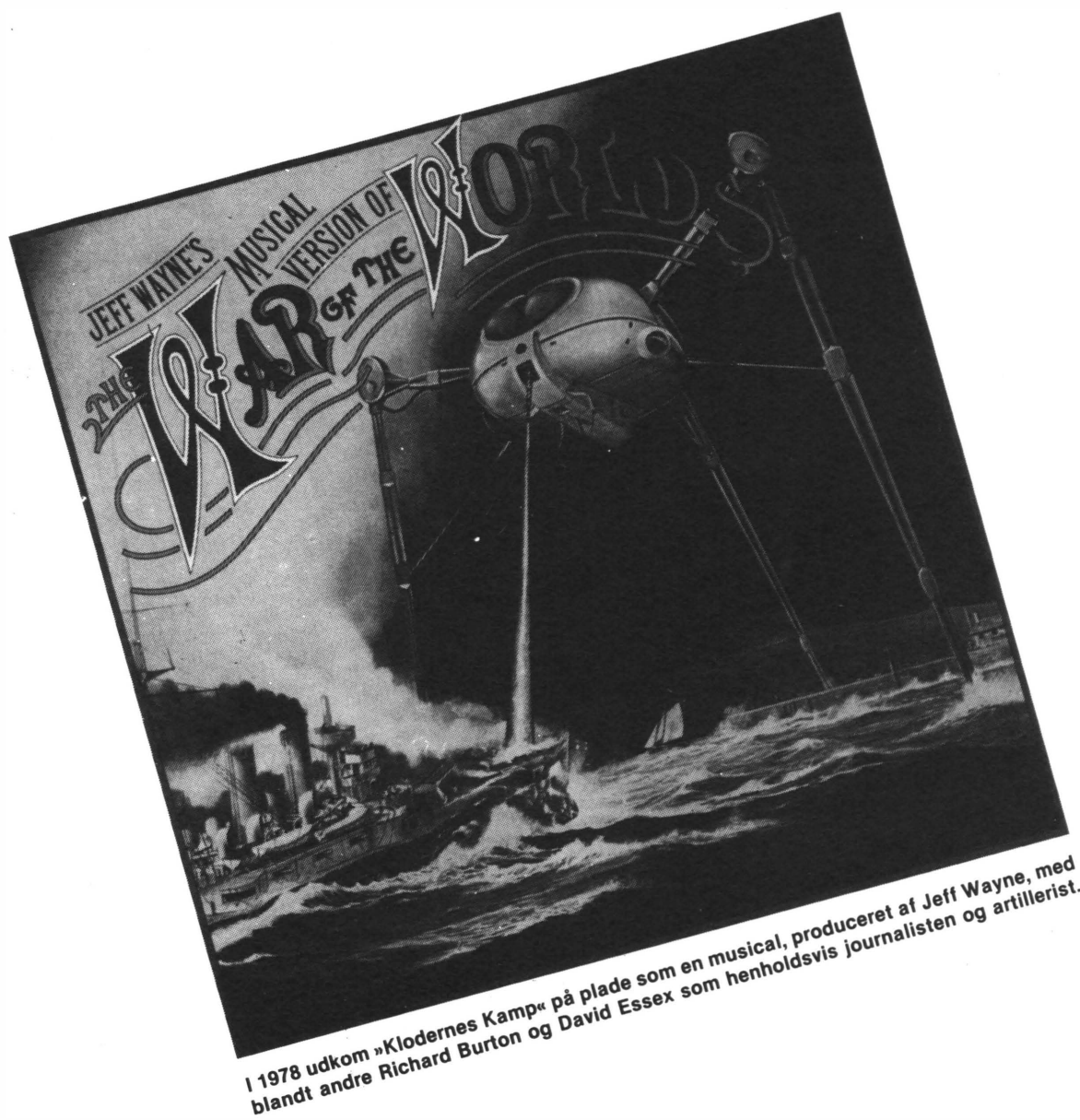
I filmen The Day the Earth Stood Still (Robert Wise, 1951) fremstår Jorden som et alt andet end venligsindet fristed i det store, ugæstfri univers. I denne film er det menneskeheden, der er den store trussel for resten af universet. Vores leg med atombomber får Klaatu og Gort, en stor robot, til at lande med deres flyvende tallerken i Washington D.C. Deres opgave er, at få os til at ophøre med vores aggressive adfærd. Til sidst bliver de dog nødt til at vise deres overlegne styrke ved kortvarigt at få Jordens maskineri til at gå i stå. Det er deres mening at efterlade en robot-politistyrke til at holde øje med os, da de andre beboere i galaksen stadig mener, at vi er nogle ansvarsløse børn, der har for meget farligt legetøj at lege med.

Frygten for atomvåben og det dårlige forhold mellem øst og vest kan meget tydeligt afspejles i de stigende bekymringer, kontaktpersoner og ufologer i de seneste år har givet udtryk for. Skildringen af den flyvende tallerken og Gort er måske den bedste rekonstruktion (eller fremstilling?) af hvordan, folk dengang forestillede sig ufo-væseners teknologi.

Menneskeheden blev også fremstillet som hjerteløs og ond i filmen The Man from Planet X (Edgar G. Ulmer, 1951). Et fremmed væsen besøger os for at hente hjælp til sin døende planet, men det eneste vi gør er at beskyde hans fartøj med bazookaer. Den samme skæbne er ved at overgå andre fremmede, der styrter ned på Jorden i filmen It Came from Outer Space (Jack Arnold, 1953), men her er der dog en mand, som har tillid til dem og hjælper dem med at reparere deres meteorlignende fartøj.

På dette tidspunkt ændrede filmproducenterne kurs, og filmene handlede nu om alle former for interplanetariske angreb på Jorden. Det var film som Invaders from Mars (William Cameron Menzies, 1953), Earth Versus the Flying Saucers (Fred F. Sears, 1956), Invasion of the Snatchers (Don Siegel, 1956), Plan 9 from Outer Space (Edward D. Wood, 1956), Invasion of the Saucermen (Edward L. Cahn, 1957), Teenagers from Outer Space (Tom Graeff, 1957), der alle viste, at de fremmede ønskede at komme i besiddelse af vores hjerner, kroppe og/eller ejendomme. Jorden tiltrak flyvende tallerkener og fremmede væsener, som honning tiltrækker bier, hvis vi skal tro på disse filmiske fantasier.

I This Island Earth (Joseph Newman, 1956) kidnapper metalunierne endda nogle af vores videnskabsmænd, fordi de skal hjælpe dem med at bekæmpe zahgonerne. Slaget er ingen succes, men vi bliver underholdt af nogle farverige flyvende tallerkener og uhyrer. De flyvende tallerkener bliver også brugt i Forbidden Planet (Fred M. Wilcox, 1956). I denne film bliver fartøjerne dog fløjet af os selv en gang

ude i fremtiden. United Planets Cruiser C-57D er en tidlig filmversion af U.S.S. Enterprise, hvis opgave med at søge efter veje i rummet fører til en kamp mod en skør videnskabsmands ego. Indlednings- og slutsekvenserne, hvor tallerkenen snurrer gennem rummet, virker stærkt. Ved tallerkenens lidt usikre landing i en rød ørken ses en lyskegle komme fra dens roterende bund. Da de roterende røde lys langsomt sætter rotationshastigheden ned, sænkes en sokkel, der virker som landingsstel, sammen med to ramper. Disse detaljer optræder også ofte i nærobservationsrapporterne. Fartøjets indre, hvor der er TV-monitorer og en kopi af fartøjet anbragt i en glaskuppel, hvilket fungerer som navigationsudstyr, er som klippet ud af de rapporter, der kommer fra mennesker, der hævder, at de har været om bord i en flyvende tallerken.

Filmproducenterne brugte alt, hvad der bare lugtede lidt af ufoer. Deres popularitet var

vel også en af grundene til, at filmproducenten George Pal besluttede sig til at filmatisere War of the Worlds (Byron Haskins, 1953). Han sagde selv: "Med al den snak om flyvende tallerkener er War of the Worlds blevet særlig aktuel. Og det var en af grundene til, at vi gjorde historien mere tidssvarende." (3). Man havde også et vist formål med at fange publikums interesse, for på tragisk vis mistede man fuldstændig kontrollen, da Orson Welles' Mercury Theatre om aftenen den 30. oktober 1938 lavede en direkte radioudsendelse af en modificeret udgave af H.G. Wells' historie. Denne radioudsendelse, der fik i tusindvis af amerikanere til at tro, at marsboere havde invaderet Jorden, blev selv baggrunden for en TV-film med titlen The Night That Panicked America (J. Sargent, 1975). Til alt held var Pals marsiske krigsmaskiner, der lignede flyvende tallerkener med støvsugeranordninger, ikke i stand til at skræmme andre end beskidte gulvtæpper.

I 1960'erne var interessen for science fiction film meget lille, hvilket nok skyldtes, at det virkelige livs rumkapløb mod Månen var meget mere spændende og nærværende end billeder af små grønne mænd, der vrimlede ud af runde metaltingester. Der blev dog lavet nogle bemærkelsesværdige film i denne periode. Village of the Damned (Wolf Rilla, 1960) og Children of the Damned (Anton M. Leader, 1963), der var lavet efter John Wyndhams roman The Midwich Cuckoos. I begge film føder normale jordiske kvinder en ny generation af børn med overnaturlige kræfter. Disse børn dræbes dog til sidst på grund af vores egen frygt og uvidenhed.

Det samme tema går igen i It's Alive og It Lives Again (Larry Cohen, 1973 og 1978). I filmen God Told Me To (Larry Cohen, 1976), fokuseres der meget stærkt på ufoer og jomfrufødsler i et forsøg på at viderebringe en "fremragende undersøgelse af individet og den sociale undertrykkelse, den seksuelle undertrykkelse og den seksuelle skyld og tro."(4)

I 1967 finder man et marsisk rumskib under Londons gader. Da man undersøger det, opdager man, at fartøjet stadig kan udstråle energi, selv om dets insektlignende besætning er død. Tilsyneladende har vi ikke udviklet os naturligt, men for tusinder af år siden er vi blevet programmeret af de døende marsboere til at bære deres gener. Da rumskibet forstyrres af udgravningen, udsender det nogle signaler, der vækker vores slumrende marsgener. Da fartøjet optager og udstråler energi, viser der sig et billede af en marsboer, der ligner djævelen, over jorden.

I Quatermass and the Pit (Roy Ward Baker, 1967) lader alle disse hændelser antyde, at vi ikke er andet end nogle fremmede væseners ejendom, og at disse fremmede væsener har skabt og udviklet os af deres egne mystiske grunde. Akkurat som i Arthur C. Clarkes roman Childhood's End er vores medfødte instinkter og vores religioner baserede på overleveringer, der er forfalskede som følge af fremmed påvirkning.

Den bedste film fra dette årti er uden tvivl 2001: A Space Odyssey (Stanley Kubrick, 1968), som også handler om menneskehedens udvikling, hvilket ikke er overraskende, da Arthur C. Clark hjalp Stanley Kubrick med manuskriptet. I deres historie stimulerer en sort monolit nogle aber til at bruge våben. Samme slags monolit får den menneskelige civilisation til at udforske rummet. Vores teknologiske udvikling vokser os over hovedet og fører os lige i arme på følelseskolde robotter. I filmen virker monolitten som en slags værktøj for nogle usynlige fremmede. Deres opgave er meget lig med robotten Gorts; de bliver opmærksomme på vores udvidede muligheder og advarer resten af universet mod vores tilstedeværelse. Til sidst sender en af de sømløse stenplader en astro-

naut ud på evolutionens næste trin, han transformeres til et stjernebarn. (Slutscenen i denne film er svær at genfortælle, den skal ses. o.a.). Hvad der senere sker, overlades bedst til fantasien, for efterfølgeren, 2010 (Peter Hyams, 1984), er blot en opvisning i specialeffekter uden noget egentligt budskab, ud over at en ny sol i solsystemet påvirker øst/vest forholdet.

Arthur C. Clark har altid kun haft hån til overs for ufo-rapporter (5), mens Kubrick var mere åben over for dette emne. Han sagde: "Jeg er virkelig fascineret over ufoerne, og jeg kan kun beklage, at dette forskningsområde i stor udstrækning er erobret af skøre personer, som hævder, at de har fløjet til Mars i flyvende tallerkener ført af en meter høje humanoider med spidse hoveder. Den vanvittige måde, problemet behandles på, får os meget let til at afvise hele fænomenet."(6)

Russernes og amerikanernes jagt på en flyvende tallerken fandt sted i Kina i filmen med den underlige titel The Bamboo Saucer (Frank Telford, 1967). De finder tallerkenen og flyver ud i rummet i den, men de finder ikke ud af, hvem der ejer den. Denne film, der havde et meget lavt budget, var baseret på en historie om en formodet ufo-nedstyrtning på Spitzbergen, Norge, i begyndelsen af 1952, så måske ved filmproducenterne mere, end vi gør (7). Erich von Däniken (8) er overbevist om, at det, vi betragter som vores guder, var ikke-jordiske, og denne teori fremlagde han så i filmen Chariots of the Gods (Harald Reinl, 1969). Hans ideer plus et meget frit lån fra 1930'ernes eventyrserier og filmen Kiss Me Deadly (Robert Aldrich, 1955), blev på en virkelig god måde kædet sammen i Raiders of the Lost Ark (Steven Spielberg, 1981).

I 1970'erne var der en mindre interesse for fremmede væsener fra det ydre rum. Makabre og detaljerede skrækfilm, der indeholdt alle former for katastrofer og djævelske påfund, blev den helt store mode. Selv når de fremmede væsener besøgte os, blev de ødelagt af vores samfund og reduceret til desillusionerede robotter. Dette skete også i The Man Who Fell to Earth (Nicolas Roeg, 1976), der visse steder synes at være instrueret af en fremmed fra rummet.

Da filmen Close Encounters of the Third Kind (Steven Spielberg, 1977) dukkede op på biografplæden, blev fremmede væsener og flyvende tallerkener igen et respektabelt emne i biograferne. Hvem ville nogensinde have gættet på, at Hyneks bog The UFO Experience: A Scientific Inquiry ville forsyne et 19 millioner dollars epos med både titel og baggrundsmateriale? Hvem ville have gættet på, at Francois Truffaut ville have medvirket i en rolle som en slags Jacques Vallée, selv om Vallées bog

The Invisible College nok har bidraget til filmen med den teori, at de fremmede kan kommunikere telepatiske med os, og hvis vi er følsomme nok til at modtage deres meddelelser, kan vi alle blive kontaktet.

Denne søgen efter noget hinsides den åndsforladte, materialistiske amerikanske drøm, der blev udløst af de ufo-oplevelser, som Roy Neary, Jillian Guiler og hendes søn Barry havde, må have anslået mange strenge med sit store publikum. Lige som Stjernekrigen (George Lukas, 1977) er denne film blevet betegnet som blot værende en virkelighedsflugt, der kun kræver, "at deres publikum oplever dem, og ellers ikke engagerer sig..."(9). Hvis man har den slags synspunkter, overser man, at folk ønsker underholdning og oplevelse og ikke en eller anden intellektuel prædiken, der ved enhver given lejlighed trækkes ned over deres hoveder. Faktisk hjælper brugen af instinkt, følelse og non-verbal kommunikation (f.eks. lys, musik, de nu berømte "himmelske toner", radiosignaler, TV og tegninger) med til at udtrykke, hvad der er ubeskriveligt for rationelle, kolde, objektive hjerner. For nogle mennesker er det en tilbagevenden til troen på det magiske eller religionen i modsætning til videnskaben. Close Encounters stiller imidlertid spørgsmålstejn ved vores overlegne tro på, at vi alle - videnskabsmænd, præster og andre med viden - kender svaret på livets mysterier. Jeg tror, at nogle kritikere har været usikre over for Close Encounters' magiske tiltrækning, fordi den var tilgængelig for alle nulevende, hvorimod de magiske monolitter i 2001 kun gør drømmen om et tusindårsrige tilgængelig for de få, der i fremtiden er i stand til at rejse millioner af kilometer ud i rummet. Måske gav Close Encounters et kortvarigt opsving i interessen for ufoer ved at gøre dem til genstand for en national om ikke verdensomspændende diskussion; men det er tvivlsomt, om blot en enkelt film kan ændre dybt forankrede meninger og holdninger.

Som en følge af den popularitet og interesse Close Encounters skabte, blev der lavet adskillige dårlige film. I Foes (John Coats, 1977) ses en ufolog lede en flyvende tallerken ned til Jorden. Det samme tema bruges i Starship Invaders (Ed Hunt, 1977), hvor Robert Vaughn spiller en ufolog, der må kæmpe mod en stor flok fremmede væsener ledet af Christopher Lee. I The End of the World (John Hayes, 1977) er Christopher Lee en fremmed, der sammen med andre fremmede ønsker at ødelægge Jorden, fordi vores planet ikke står til at redde. Filmen The Glitterball (Harley Cockliss, 1977), hvor to drenge hjælper et fremmed væsen med at komme hjem til sit moderskib, er et lidt mere vellykket forsøg. I kontrast til Spielbergs venlige fremmede væsener står de noget mere skrækindjagende fremmede i Invasion of the Body Snatchers (Philip Kaufman, 1978) og The Dark (John "Bud" Cardos, 1979).

Teorien om, at den amerikanske regering skjuler et nedstyrtet ufo, har været almindelig udbredt i ufo-litteraturen siden 1950'erne, og det samme synspunkt dukker op igen i Hangar 18 (James L. Conway, 1980). I Simon (Marshall Brickmann, 1980) afsløres visse regeringsagenters manipulation, denne gang dog på en humoristisk måde. Filmen handler om Simon, en psykologi-professor, der på Institute of Advanced Concepts bliver hjernevasket, så han tror, at han er ikke-jordisk.

Endnu flere af myndighedernes og mediernes manipulationer afsløres i The War of the Worlds - The Next Century (Piotr Szulkin, 1981). En journalist forsøger at fortælle offentligheden, at maskinerne er landet, men ingen vil tro ham; dette er en tilsløret henvisning til den store offentlige interesse for, hvad der dengang skete i Polen (dvs. frygten for den russiske invasion).

1982 var et godt år for film om fremmede væsener. I Big Meat Eater (Chris Windsor, 1982) slås de fremmede væsener om det radioaktive spild, der strømmer ud fra en slagters septiktank, men på en snedig måde skydes de fremmede i slutningen af filmen.

En anden lidt besynderlig film er Liquid Sky (Slava Tsukerman, 1982), der handler om en tysk ufolog. Filmen er en blanding af sex, narko og rock'n'roll, der fuldstændig overskygger stjerneekigningen.

Xtro (Harry Bromley Davenport, 1982) er ikke meget bedre, da den handler om ufo-bortførelse, voldtægt udført af de fremmede og fødsel af fremmede, der ikke overraskende skaber kaos i familielivet osv.

The Thing (John Carpenter, 1982) begynder med et billede fra 1950 af en flyvende tallerken, der kommer ind i Jordens atmosfære. Senere - mindst 100.000 år senere - finder vore dages helte fartøjet i isen på Antarktis. Med hensyn til de flyvende tallerkener siger en af

filmens personer: "De er gudernes stridsvogne, og de ejer praktisk talt hele Sydamerika. De må have lært Inkaerne, alt det de vidste." På trods af visse humoristiske indslag vover filmen sig også ind i gyser-genren ved at vise skrækkeligt udseende fremmede, der skifter facon, og store mængder af størket blod.

Ved at blande skrækfilm-genren med Erich von Dänikens teorier kan man i Time Walker (Tom Kennedy, 1982) se, at et fremmed væsen med et dødbringende tag overtog Tutankamons mumie. Da det forstyrres, begynder det at dræbe folk.

Blandt alle disse dødsensfarlige fremmede væsener er det en lettelse at se E.T. The Extra-Terrestrial (Steven Spielberg, 1982). Denne film foreviger den indstilling, man havde i 1960'erne, og som The Beatles udødeliggjorde, om, at All You Need Is Love. I modsætning til det store og larmende moderskib, der i Close Encounters overvælder menneskene med sin størrelse og styrke, viser det lille væsen, der i E.T. kravler ud af sin beskedne flyvende tallerken og udfører mirakler i vores kyniske verden, at vi bør tro på kærligheden og vores egne drømme (på samme måde kan Spielberg ses som biografernes mirakelmager). Budskabet i E.T. synes at være, at truslen mod menneskeheden er vores egen gamle arrogance og ikke omstrejfende invasionsstyrker fra en anden verden uden for vores egen. Dette budskab ligger ikke fjernt fra hverken Gorts og Klaatus i The Day the Earth Stood Still og de utallige kontaktpersoners.

De nævnte film beskriver Jorden som et utopia eller et dystopia. Nogle gange bringer de flyvende tallerkener frelse, andre gange straffe for vores synder. De hverken chokerer eller forskrækker os eller beroliger os med, at vi er værdige til vores eksistens nu eller i det mindste i fremtiden. Nogle gange virker tallerkenerne som et billede på personlige og/eller sociale, psykologiske og/eller fysiske tildragelser. Andre gange står de flyvende tallerkener som et symbol på optimisme, skønhed og en hentydning til, at vi skal uden for vores Jord for at finde nye undere, som vi kan undre os over. Eller tallerkenerne kan ses som en advarsel mod, at vi roder med ting, som vi ikke forstår, og som vi bør holde os fra, indtil vi har løst problemerne omkring dem, så vi ikke forurener resten af universet med dem.

Jeg er skeptisk over for, om der findes fremmede væsener, som både mødes og kommunikerer med folk her på Jorden. Rapporter om observationer og historier om kontaktpersoner indeholder de budskaber, som de modtagelige ønsker at høre. Budskaberne er en vokalisering af deres inderste frygt og fantasier. For at bringe dem til et bevidsthedsniveau er de blevet tilpasset ufo-mytologien. Denne mytologi begyndte ganske simpelt med, at observationerne af flyvende tallerkener var et produkt af

vores samfund og kultur. Filmproducenterne og ufo-observatørernes visioner har på samme måde - bevidst eller ubevidst - en vis forbindelse med de forskellige grader af menneskehedens succeser. Der er en to-vejs vekselvirkning mellem filmkunsten og ufo-observationerne. Desværre har ufologerne en vis tilbøjelighed til at overse den påvirkning, som biograferne har på observatørernes modtagelighed for ufo-fænomenet, mens filmproducenterne stort set har overset den store materialmængde, der er i ufo-litteraturen, og som muligvis kan give nye oplysninger om biografgængernes forhold til det, de ser på biograflærredet.

I fremtiden skal vi rette det ene øje mod himlen og det andet mod biograflærredet, og hvis vi får et øje i overskud, skal vi holde øje med, hvor de flyvende tallerkener flyver hen. □

Referencer:

1. Oplysninger i parentes efter en filmtitel er navnet på filmens instruktør efterfulgt af premiereår.
2. Peter Beskind, Seeing Is Believing: How Hollywood Taught Us to Stop Worrying and Love the Fifties (Plato Press, London, 1984, side 134.135).
3. Citeret i John Brosnams Future Tense: The Cinema of Science Fiction (Macdonald and Jane's, London, 1978, side 90).
4. Phil Hardy, The Aurum Film Encyclopedia: Science Fiction (Aurum Press, London, 1984, side 329).
5. Se f.eks. hans skarpe kritik af emnet i bogen A Fall of Moondust (Pan Books, London, 1964 - oprindeligt udgivet 1961 - side 175-181).
6. Jerom Agel (red.), The Making of Kubrick's 2001 (Signet, New York, 1970, side 339).
7. Der er flere detaljer om denne hændelse i Frank Edwards bog Flying Saucers - Serious Business (Lyle Stuart Inc., New York, 1966, side 81-82). John Keel tilføjer, at den finske filmproducent V. Itkonen var interesseret i sagen. Alle undersøgelser synes dog at pege på, at det drejede sig om en "and". Se John Keel, "Mystery Aeroplanes of 1930s: Part 2" i Flying Saucer Review, vol. 16, nr. 4, juli/august 1970, side 9-10. I Brinsley Le Poer Trenchs The Flying Saucer Story (Neville Spearman, London, 1966, side 152-155) bringes historien også, og her citeres sekundløjtnanterne Brobs og Tyllesen, der tror, at de flyvende tallerkener opererer i de arktiske områder. Selv om det ikke vides, om disse ideer er fup eller fakta, blev de brugt i The Thing.
8. Stavet "Daeniken" i Phil Hardys The Aurum Film Encyclopedia: Science Fiction, ibid.
9. John Pym, "The Middle American Sky" i Sight and Sound, vol. 47, nr.2, (foråret 1978) side 128.

Spøgelsesflyene, 1946

- hverken eller

Af Clas Svahn.

Efter ni års studier og to års skrivearbejde udkom Erland Sandqvists bog "Spökflygarna -46" (Nybloms) endelig i begyndelsen af 1987. Et manuskript på omkring 900 sider blev reduceret til omkring en trediedel, før det havnede på boghandlernes diske.

Alligevel blev resultatet af alt dette slid én eneste stor skuffelse.

Allerede i bogens titel afsløres den første af de mange fejl, der er et gennemgående træk ved bogen. Ved at kalde de ukendte raketter, der gennemkrydsede det svenske luftrum i 1946, for "spøgelsesfly", gør Sandqvist sig ikke blot skyldig i en vildledende historisk forveksling, men han viser også, hvilket dårligt kildemateriale han har brugt.

At han desuden påstår, at han har anvendt "alt tilgængeligt nyhedsmateriale" fra 1946 om sagen, gør ikke tingene bedre, for man kommer uvilkårligt til at tænke på, om Sandqvist blot har læst to lokalaviser for at få fat i sit baggrundsmateriale.

Hvis han havde gidet læse flere aviser end blot Örnsköldsvik Allehanda og Örnsköldsviks-Posten, ville han have opdaget, at betegnelsen "spøgelsesflyene" næsten ikke anvendes udenfor disse avisers dækningsområde. Lige som militæret omtalte det øvrige Sverige fænomenet som spøgelsesraketter, raketbomber, rumprojektiler og spøgelsesprojektiler. Disse betegnelser, der beskrev objekterne som raketformede genstande, blev endda også brugt i begyndelsen af 1950'erne som en betegnelse for ukendte objekter set på himlen.

Betegnelsen "spøgelsesfly" er derimod en betegnelse for de mystiske flyvende genstande, som i 1930'erne blev set over det nordlige Sverige. For at kunne adskille disse to observationsbølger, er det vigtigt, at begreberne ikke blandes, som Sandqvist desværre gør.

Det er frem for alt manglen på kildemateri-

ale, der sætter spørgsmålstegn ved Sandqvists bogs troværdighed. Hvis vi koncentrerer os om spøgelsesraketmaterialet, viser det sig, at forfatteren overhovedet ikke gør brug af førstehåndsoplysninger, men udelukkende fæster lid til avisernes oplysninger. Med baggrund i de artikler, han fandt i de to Örnsköldsviks-aviser, drager Sandqvist alle de konklusioner, som han siden bruger i sine argumenter for, at "spøgelsesflyene" var besøgende fra en anden planet.

Forfatteren bruger alle tænkelige kneb for at "bevise", at spøgelsesraketterne overhovedet ikke var raketter, men "flyvende tallerkener", i ordets bogstavelige forstand, set fra siden.

Sandqvist mener, på trods af at alt taler imod dette, at alle de i hundredevis af mennesker, der rapporterede cigarformede eller raketlignende genstande, stod i en sådan position, at de alle så genstandene fra siden. Alle, uden undtagelse.

Hvordan dette skulle være muligt, er svært at forstå. Man vil nok synes, at en eller anden burde have set en rigtig "tallerken", hvis det var tallerkener og ikke blot raketter.

Hvis man, som jeg har gjort, gennemgår de ca. 1.500 rapporterede observationer, som kom til avisernes og/eller forsvarrets kendskab i 1946, finder man ikke et eneste tilfælde, hvor observatøren taler om et diskosformet objekt. Af forsvarsstabens konklusion fremgår det også at...

der krænkede det svenske territorium. I stedet var det raketlignende, robotformede objekter. Objekter som fortsætter med at komme. Så sent som i begyndelsen af september så en norrbottnisk jæger en sådan uidentificeret robot.

Dette gør helt givet ikke mysteriet mindre. Desværre bidrager "Spökflygarna -46" ikke med til at lette på sløret omkring dette.

Der er mange flere eksempler på, at forfatteren, handicappet af sin manglende brug af kildemateriale, ikke har været i stand til at drage rimelige konklusioner. I stedet for er de ofte fejlagtige. Baggrunden for hans argumenter bliver svagere, og bogen fremstår snarere som en personlig forklaring på ufo-spørgsmålet end en gennemarbejdet og afslørende historieskrivning.

Men alt dette til trods må man stille spørgsmålet, om spørgelsesraketterne ikke kunne have været ukendte fartøjer fra en anden planet. Der findes i dag ikke et klart svar på dette. Der findes utvivlsomt flere observationer fra 1946, som antyder en teknik, som efter alt at dømme ikke var tilgængelig for den tids videnskab og militær. Objekterne havde det med

at forsvinde uden at efterlade sig andre håndgribelige spor end en del af et mysterium.

Der findes dog også en hel del, der tyder på en noget mere jordnær forklaring. For eksempel objekternes form og lyde. Noget egentligt bevis på den ikke-jordiske teori, ETH-teorien, kan dog ikke findes i bogen, hvilket beviser, at også Sandqvist har haft svært ved at stadfæste den. Her finder vi kun forfatterens egne fortolkninger.

Der er dog også positive sider ved Erland Sandqvists bog. I slutningen af bogen omtaler han nyere tilfælde (fra efter 1946), som han selv har undersøgt. Flere af dem er meget interessante. Her ses også den afgørende forskel mellem førstehåndsuplysninger og andenhåndskilder. Havde Sandqvist anvendt denne metode lidt oftere, kunne "Spökflygarna -46" være blevet en vigtig og læseværdig bog.

Nu blev den hverken eller. □

UFO's: A History. 1950: January-March.

Af Loren E. Gross.

106 sider, hæfte, illustreret.

Pris: US \$ 6,00.

De ufo-forskere, der beskæftiger sig med ufo-fænomenets historiske aspekter, vil sikkert fryde sig over det foreliggende arbejde. Forfatteren, der specielt beskæftiger sig med de "historiske ufo-fænomener", har denne gang behandlet perioden fra januar til marts 1950. På en meget samvittighedsfuld måde har han gennemgået og analyseret den store datamængde, der findes fra den periode. Inden for den omtalte tre måneders periode er der en særlig omtale af de 45 dage, der betød så meget for ufo-forskningen.

Det er lykkedes for Gross at formidle et relativt nøjagtigt billede af den omtalte periode samt anskueliggøre, hvordan bl.a. pressen reagerede på ufo-observationsbølgen. Da 1950 var et år med "forhøjet ufo-aktivitet", var det særlig egnet til en analytisk betragtning. I den foreliggende store mængde støder vi på relativt "normale observationsberetninger", bemærkelsesværdige observationer, pilot-observationer og endda en ufo-nedstyrtning med et dødt besætningsmedlem.

Det efter min mening anbefalelsesværdige arbejde, der hverken indeholder en særlig udførlig referenceliste eller et register, bør følges op. Derfor arbejder forfatteren også på en efterfølger, der vil afdække "ufo-historiens" følgende måneder og år. Det foreliggende hæfte har meget stor betydning for ufo-fænomenets historiske aspekt.

Mystery of the Circles.

Af Paul Fuller & Jenny Randles.

27 sider, A5-format, 3 illustrationer.

Pris: £ 1,75.

Den engelske ufo-organisation BUFORA udgav for nylig et hæfte om de mystiske cirkler i engelske kornmarker, hvilket tidligere har været omtalt i bl.a. UFO-NYT. I deres hæfte fortæller forfatterne om et nyt tilfælde, samtidig med at de har lavet et kort resumé af de artikler, der har været bragt i "Journal für UFO-Forschung".

Med dette hæfte fremlægger Paul Fuller og Jenny Randles et virkeligt propert arbejde om dette emne. De giver en kort omtale af alle tidligere fund, om forskningen gennem de sidste seks år og en oversigt over mulige årsager, såsom helikoptere, ufoer, hvirvelvinde osv. I deres sammendrag kommer begge forfattere til den konklusion, at en stor del af cirklerne skyldes "forfalskning", men at en ikke uvæsentlig del kan skyldes usædvanlige hvirvelvinde. Dette viser Paul Fullers bidrag også tydeligt. Emnet er dog ikke færdigbehandlet, og vi kan sikkert forvente flere bidrag til debatten.

Hvad, der tidligere har været skrevet om dette emne i forskellige tidsskrifter, er at finde i dette interessante hæfte, der ganske vist, hvad indholdet angår, virker overbevisende, men dog alligevel har visse mangler. Alligevel bør alle interesserede anskaffe sig hæftet.

hwp

Kilde: Journal für UFO-Forschung nr. 1987/4.

Hjernesvind

Af Philip J. Klass.

Intruders

Af Budd Hopkins. Random House, New York 1987.

224 sider.

Pris: US \$ 17,95.

Philip J. Klass er en erfaren luftfartsskribent fra Washington D.C., formand for CSICOPs ufo-subkomite og forfatter til bøgerne "UFOs: The Public Deceived", "UFOs Explained" og "UFOs Identified". Han arbejder for tiden på en bog om ufo-bortførelser, som udgives først i 1988 af Prometheus Books.

I fremtiden, når patienter i psykoterapi begynder at tale om mareridt, hvor fremmedartede væsener udfører "sexual-medicinske eksperimenter" og samtidig udtrykker frygt for, at de er ofre for et ikke-jordisk, genetisk eksperiment, vil det være passende, hvis deres frygt betegnes som "Hopkins' syndrom" til ære for forfatteren af bogen Intruders.

Selv om Budd Hopkins, en kunstner fra New York City, der forvandlede sig til ufolog og forfatter, ikke selv opfandt "ufo-bortførelser", blev han med sin seneste bog selv så "hårdt angrebet" af denne lidelse, at han efter min mening selv er et af de indirekte ofre.

Hvis du selv har oplevet, at der pludselig er forsvundet en time eller to, når du har set på dit ur og opdaget, at det er senere, end du forventede (som det skete for mig, da jeg skrev denne boganmeldelse). Og hvis du engang har haft mareridt - måske i din barndom - hvor der optrådte mærkeligt udseende væsener, så har du, ifølge Hopkins, helt sikkert været bortført af ikke-jordiske (ufonauter).

Hvis du også engang i dit liv har set et lys på himlen, som du ikke umiddelbart kunne identificere, er det hævet over enhver tvivl, at du er offer for en "ufo-bortførelse". Så man forstår nok, hvorfor Hopkins tror, at der findes så mange tusinder af den slags ofre.

I begyndelsen af bogen griber Hopkins til et meget vildledende, tvetydigt forsøg på at overbevise læserne om, at han er en skeptisk og streng forsker. Han siger, at han er "så skeptisk... at jeg finder, at det ligger uden for min forstand at afvise muligheden for noget som helst." Ved at bruge denne fordrejede definition han Hopkins helt givet ikke "afvise den mulighed", at Julemanden findes.

Hopkins demonstrerer igen og igen, at han helt nøjagtigt bør betegnes som "lettroende" eller "blåøjet". For eksempel har et af hans medier, en kvinde sidst i tyverne, som han kalder for Andrea (pseudonym), fortalt ham, at hun i en alder af 13 år blev gravid. Andrea forsikrede Hopkins, at hun "på det tidspunkt overhovedet ikke havde haft noget med en dreng at gøre. Jeg drømte kun, at denne mand var i mit værelse, og at jeg havde sex med ham."

Grunden til Andreas graviditet er indlysende for Hopkins, da hun beskriver manden fra sin drøm som havende et "virkeligt sjovt udseende. Han havde intet hår på sit hoved, og han havde sådan nogle sjove øjne." Andrea blev befrugt af en ufonaut. Andrea fortalte også Hopkins, at hun blev undersøgt af en gynækolog, før hun fik foretaget en abort, og han konstaterede, at hun stadig var jomfru. Hopkins accepterer denne påstand uden så meget som at få den bekræftet hos lægen.

Hopkins accepterer Andreas historie, fordi den ligner den historie, som Kathie Davis (pseudonym) fortalte ham, og som han karakteriserer som sit "største" tilfælde. Kathie, en kvinde sidst i tyverne, som bor i nærheden af Indianapolis, er den centrale person i Hopkins bog. Kathie, der blev gift, da hun var 19 år og skilt tre år senere, hvor hun så stod alene med to drenge, kontaktede Hopkins efter hun havde læst hans tidligere bog om "ufo-bortførelser", Missing Time. Hun tog derefter fire gange til New York City for at møde Hopkins, der fire gange besøgte familien Davis i Indianapolis. Andre familiemedlemmer, deriblandt Kathies mor, fortalte Hopkins om deres møder med ufonauter.

Under et af disse møder med Hopkins fortalte Kathie ham, at hun var blevet gravid i begyndelsen af 1978, kort efter hun havde mødt sin kommende ægtemand, hvilket fik dem til at fremskynde deres planer om ægteskab. Men ifølge bogen opdagede hun to måneder senere, at "hun ikke længere var gravid. Der havde ikke været en synlig abort." En og anden ville nok afvise dette tilfælde som en "falsk graviditet", men det gør Hopkins ikke.

Under Hopkins' første besøg i Indianapolis i januar 1984, hvor han mødtes med Kathie og hendes to små drenge, fortalte hun ham: "Budd, du ved jeg også har en datter... Jeg har aldrig født hende, men jeg ved, at jeg har en datter... Jeg tror, at jeg har set hende... Og jeg ved noget andet. Jeg skal se hende igen."

Her forventer man så, at Hopkins, hvis bogomslag karakteriserer ham som værende en "per-tentlig forsker", øjeblikkelig ville have undersøgt Kathies usædvanlige påstand, eller var blevet noget mere mistænkelig overfor Kathies andre historier. Men det gør han ikke.

Under sin anden rejse til New York i begyndelsen af 1985 minder Kathie Hopkins om, at hun tidligere har fortalt ham, at hun ved, at hun har en datter. Nu tilføjede hun: "Nu har de vist mig hende. Jeg har set hende." Uden brug af regressiv hypnose fortalte Kathie om en drøm, som hun havde haft kort forinden. I denne drøm optrådte der nogle "små, grå fyre", og to af dem bragte "en lille pige ind i værelset... Hun lignede en alf eller en engel. Hun havde store, blå øjne og en lille-bitte næse, noget så perfekt og lille."

På et senere tidspunkt hypnotiserede Hopkins hende. For at få flere detaljer foretog han en post-hypnotisk suggestion, "så hun igen kunne se sin lille pige, og aldrig nogensinde glemme hende." Hvad enten Hopkins er klar over det eller ej, legede han psykoterapeut uden at have den fornødne erfaring og sikrede dermed, at Kathie fortsat ville drømme om ufonauter.

Selv om Kathie beskrev hændelsen som en ond drøm, ved Hopkins bedre og forklarer, at dette kun er hendes "psykiske selvforsvar", der for-trænger "forstyrrende ufo-oplevelser". Han tilføjer, at "Kathie så godt som udelukkende har valgt at betegne sine ufo-oplevelser som drømme. Det er en meget nyttig fortrængning." Mange andre af Hopkins medier gør det samme, men Hopkins er dygtig nok til at afsløre deres drømme som erindringer af virkelige hændelser.

Det er indlysende for Hopkins, at den søde, lille pige i Kathies "drøm" forklarer det mystiske ophør på hendes graviditet i 1978, og forklarer hans egen teori om, at der blev udført et ikke-jordisk genetisk eksperiment: Kathies to måneder gamle foster blev fjernet i begyndelsen af 1978 og transplanteret over i livmoderen på en kvindelig ufonaut, som senere fødte det barn, som Kathie fortalte, at hun havde set i en drøm.

Der er dog et "missing link" - Kathie kunne ikke erindre, at hun havde fået fjernet sit to måneder gamle foster i begyndelsen af 1978. Dette blev dog forklaret under hendes tredje besøg i New York i oktober 1985, da Hopkins brugte regressiv hypnose og stillede ledende spørgsmål (hvilket man aldrig må gøre under hypnose, da det påvirker hukommelsen).

Kathie huskede nu et besøg i sin ældre søsters hus i 1978. Det var sent på aftenen, og hun lå på sofaen og så TV, da hun følte "at nogen rørte ved mig." Tilskyndet af Hopkins' ledende spørgsmål, fortalte Kathie om, hvad der må være en "gynækologisk undersøgelse" udført af usynlige væsener. Eller det kunne karakteriseres som drømmelignende fantasier hos en ung kvinde, der ifølge hendes egne udsagn har været ret "sexuelt aktiv" inden sit ægteskab. Hopkins foretrækker selvfølgelig den første forklaring.

På et tidspunkt bliver Kathie hysterisk og skriger: "Det er ikke retfærdigt! Det er mit." Hopkins bringer Kathie ud af hypnosen og spørger, om ufonauterne har "taget hendes baby." Ifølge Hopkins "bekræftede hun det." "Jeg forsøgte at trøste hende ved at fortælle, at det, de havde gjort, var ondt," skriver Hopkins. Det falder dog aldrig Hopkins ind, at den virkelige grusomhed er hans eget bedrageri.

Hopkins må have været henrykt, selv om han ikke indrømmer det, over at have fået bekræftet sin teori: "Jeg tror nu, at et vigtigt mål for ufo-bortførelser helt sikkert er at foretage en krydsning mellem en fremmed art og vores egen. Og denne fremgangsmåde ser på én gang ud til at være både godt tilsløret og meget udbredt."

Hal Crawford

Hopkins hævder, at han yderligere har fået bekræftet sin teori, da der udover Kathie er tre andre kvinder, der enten har "drømt" eller under hypnose erindret, at de har fået "forevist" en unormal lille baby med grålig hud, og mærkelige proportioner, så den tilsyneladende kun i ringe grad ligner et menneskes barn. Kvindernes beskrivelser af disse små babyer er forbavsende ens." Han glemmer, at han kun 13 sider tidligere skrev, at selv om "kvindernes beskrivelser af børnene... på mange måder er forskellige, er de mange ligheder slående" (understregningen tilføjet).

De følgende eksempler på deres beskrivelser af babyerne vil nok være tilstrækkelige til at bedømme forfatterens vurdering:

Kathie: "Han lignede en gammel mand... Hans hovede var meget blødt, lige som en lægestokrose." (Althea)

Andrea: "Det lignede mig, bortset fra, at øjnene var blanke og meget mørke. Hun havde langt, tyndt, sort hår."

Pam: "Det lignede et nyfødt lam... med små tynde ben... på en måde halvt menneske, halvt, hvad det så end var... Huden var hvid... så tynd, at man kunne se igennem den." (Understregningen tilføjet)

Susan: "Huden var meget tynd... grålig... Jeg kan ikke se øjnene... På en måde kan jeg... Hovedet munder ud i en spids." (Understregningen tilføjet)

Fordi Kathie er hovedpersonen i Hopkins' bog, og fordi det påstås, at han er en "per-tentlig forsker", kunne man have forventet, at han ville have forsøgt at kontrollere i det mindste de dele af hendes historier, som det var let at kontrollere. For en så forholdsvis ung kvinde, som påstår, at hun "har lidt af alle former for medicinske sygdomme," skriver Hopkins.

Ifølge Kathie var hun som 10 årig overvægtig og havde for højt blodtryk, og som 14 årig fik hun sin galdeblære fjernet. Efter forlydende led hun også af leverbetændelse, var døden nær af lungebetændelse og oplevede en underlig fornemmelse af at have "to ekstra hvirvler" i rygraden. Kathie påstår, at hendes ene lunge faldt sammen i 1983, og at hun senere fik en uregelmæssig hjerterytme. Hendes anden søn blev født ved kejsersnit, efter hun havde haft problemer med den ene nyre.

Som et tillæg til denne liste over sygdomme, fortæller Hopkins, at Kathie også har været i gruppeterapi, "for at hjælpe hende med at klare en årelang søvnløshed og en lammende

angst," som også omfattede en angst for mørke.

I foråret 1986 ringede Kathie til Hopkins for at fortælle om en anden drøm. I denne drøm havde hun set en lille baby såvel som den unge pige, hun tidligere havde beskrevet. Hun antydede, at de blot var to ud af ni af hendes ikke-jordiske blandede afkom. "Dette betød, at siden 1978 var der blevet taget ni af hendes æg, som med held var blevet befrugtet og havde udviklet sig. (Når der ses på den lange liste over Kathies sygdomme, vil man nok mene, at ufonauterne burde have forsøgt at finde en noget sundere æg-donor til deres genetiske eksperimenter.)

Jeg har en mistanke om, at Hopkins' godtroenhed gjorde ham til et let offer for en ensom, fraskilt, midtvest kvinde, som havde stor fornøjelse af at brygge historier sammen til en ivrig lytter, især når denne ivrige lytter var en kunstner fra New York. Efter invitation fra Hopkins rejste Kathie for første gang i sit liv til New York, hvilket hun, ifølge forfatteren - ikke overraskende - "virkelig nød". Senere foretog hun to rejser til "The Big Apple" for at fortælle Hopkins om sine seneste drømme og mødes med andre "bortførelsesofre". Mellem rejserne rapporterede hun via telefonen.

Davis-familiens venner og naboer kunne ikke hjælpe. De var blot imponerede over, at en New York kunstner/ufolog ville rejse til Indianapolis fire gange for at interviewe familiens medlemmer. (Selv Kathies mor erindrede, at hun havde haft en ufo-observation i sine unge dage - mange år før de første ufoer blev "opdaget.")

Da der blev foretaget en serie psykologiske tests på ni af Hopkins' "ufo-bortførelsesofre", udviste de alle, ifølge den psykolog der foretog undersøgelsen, "en vis grad af identitetsforstyrrelser... og mangel på almindelig selvrespekt." Derudover udviste de alle "lettere tegn på paranoid adfærd." Hopkins tror, at alle disse træk er resultatet af deres ufo-observation.

Hvis Hopkins var det eneste offer for sin overvældende lyst til at tro på ikke-jordiske genetiske eksperimenter, kunne han kun bebrejde sig selv. Men han fortæller, at hans tidligere bog Missing Time fremmanede "i hundredevis af breve" fra personer, der mente, at de også var "bortførelsesofre" - og hans nyeste bog vil sandsynligvis nå ud til et meget større publikum.

Nogle af disse tidligere breve kom fra mænd, der beskrev drømme, i hvilke de var blevet "voldtaget" af kvindelige ufo-nauter. I et tilfælde blev kvinden beskrevet som værende meget yppig, men med et stort, skaldet hoved;

et andet "offer" fortalte, at hans partner havde langt, sort hår. Andre fortalte om drømme, i hvilke deres sperm blev suget væk af et eller andet apparat. (På den sidste side i Intruders bedes der om rapporter fra læsere, der "tror de har haft en sådan oplevelse, som denne bog handler om.")

Betty Hill og hendes nu afdøde mand Barney - hvis ufo-bortførelse var den første af den slags - opnåede international berømmelse i efteråret 1966 via to artikler i magasinet Look og en bog af John G. Fuller - var heldige nok til at blive behandlet af Ben Simon, en fremtrædende Boston psykiater. Dr. Simon opnåede stor anerkendelse under anden verdenskrig for sin brug af regressiv hypnose i behandlingen af soldater med "granatchok". Dr. Simon var fuldt ud klar over hypnosens begrænsninger, for, som han udtrykte det over for mig, da vi mødtes første gang i efteråret 1966: "Hypnose er ikke en magisk vej til sandheden."

Efter at have behandlet Betty og Barney Hill i adskillige måneder, forsikrede dr. Simon dem om, at det de huskede under hypnosen - at de havde set et meget klart ufo på nattehimlen, mens de kørte i White Mountains i New Hampshire - var baseret på noget virkeligt, hvorimod Bettys senere drømme om, at de begge var blevet bortført og taget om bord i en flyvende tallerken, hvor de gennemgik en kort fysisk undersøgelse, ikke var andet end en drøm.

Som et resultat af dr. Simons gode råd, led Betty ikke af gentagne mareridt om flere bortførelser og deraf følgende personlige ydmygelser som mange af dem, som søger råd hos Hopkins. Hvad enten Hopkins vil erkende det eller ej, leger han, i et forsøg på at få bekræftet sine egne fantasifostre om ikke jordiske genetiske eksperimenter, psykoterapeut uden at have den fornødne uddannelse inden for dette område. Det er meget tragisk for hans ofre. □

Kilde: The Skeptical Inquirer, vol. 12, efteråret 1987.

Top-Secret-dokumenter: Manipulation - forfalskning?

Af Werner Walter.

Gennem de seneste år har Werner Walter for CENAP beskæftiget sig en del med "Tallerken-nedstyrtnings-tilfældene", og på kritisk vis har han skrevet om de forskellige aspekter. I det efterfølgende vil han fortælle om den nye udvikling, der fra USA via England er kommet til det europæiske kontinent.

Her i ufoernes 40. år har den engelske professionelle violinspiller Timothy Good (kendt for bogen "George Adamski - The untold Story", som han var medforfatter til) kastet en ny bog ind i den ufologiske krydsild. "Above Top Secret" kom på markedet midt i juli 1987 og takket væden brede opbakning og gode reklame, der er for den engelske "ufo-poplitteratur", blev det første oplag nærmest revet væk.

Den ene af forfatterne af "The Roswell Incident", William Moore, er den vigtigste kilde til denne sensationelle påstand: At den amerikanske regering bjærgede et nedstyrtet rumskib og ligene af fire humanoider, og at den officielle forklaring på denne hændelse, at det var en vejrballoon, var et Cover-up!

På det årlige MUFON-møde, der i 1987 holdtes den 26.-28. juni på American University i Washington D.C., blev sensationen forkyndt, og den vandt straks genklang i den ganske verden via en forud arrangeret pressemeddelelse. Den 1. juli skrev New York Post med store typer, at "USA bjærgede et ufo og data," og i Hong Kong skrev South China Morning Post den samme dag: "Humanoid fundet - hemmeligholdelse." Den store engelske avis The Western Morning News havde selv samme dag overskriften "Rumskib styrtede ned i Amerika" og brugte en hel side til dette "historiske budskab". Og vi, der læser ufo-blade, kan være helt sikre på, at de kommende måneder bliver hektiske. Ufo-sløringsteorien har fået ny næring med denne afsløring.

Kort og godt drejer det sig om, at den amerikanske regering kort efter anden verdenskrig oprettede en yderst hemmelig efterretningstje-

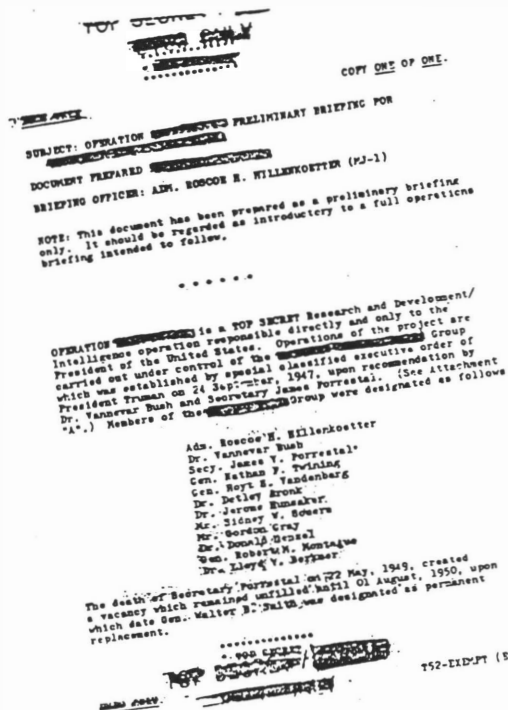
~~TOP SECRET RESTRICTED~~
~~SECURITY INFORMATION~~
MEMORANDUM FOR GENERAL TWining
SUBJECT: NSC/M-12 Special Studies Project
The President has decided that the M-12 JSP briefing should take place during the already scheduled White House meeting of July 16, Friday then following it as previously intended. More precise arrangements will be explained to you upon arrival. Please alter your plans accordingly.
Your concurrence in the above change of arrangements is assumed.

RECEIVED
JUL 15 1987
12 14 PM

COPY
from
THE NATIONAL ARCHIVES
100-101-100000-100000
100-101-100000-100000
100-101-100000-100000

nesten, "Majestic-12", med direkte reference til præsident Eisenhower. Problemet med denne historie er, at de papirer, det drejer sig om, kommer fra en anonym kilde, og derfor er de fordækte. En parallel til dette er det deraf resulterende Project Aquarius fra 70'erne, der skulle bedre kontakten til besætningerne på de flyvende tallerkener. Dette skulle faktisk også være sket - men naturligvis i yderste hemmelighed.

Det begyndte alt sammen med en kopi af de sagsakter fra USAFs hovedkvarter, som man fandt i Nationalarkivet i Washington. Den 12. januar 1987 fik CAUS-repræsentanten Gersten frigivet et dokument, der var en sikkerhedsinformation med begrænset udbredelse og stemplet TOP SECRET. Det drejer sig om et memorandum til general Twining (chef for USAF efterret-

ningstjenesten AMC; efterretningstjenesters chefer står altid direkte under USAs præsident) fra Robert Cutlar, "præsidentens specielle assistent". Temaet er et specielt studieprojekt fra NSC (Det nationale Sikkerhedsråd) -medlem "MJ-12" (fejlagtigt er MJ-12 indtil nu i alle publikationer blevet betegnet som en speciel undersøgelsesgruppe eller et forskningsteam/projekt). Merandummet fra den 14. juli 1954 skulle NSC-medlemmet "MJ-12" bruge, da han den 16. juli 1954 skulle give præsidenten en orientering om studieprojektet i Det hvide Hus. Hvad denne orientering drejede sig om, vides ikke, da ikke engang kodebetegnelsen er kendt. Det kan altså dreje sig om, hvad som helst, og måske har det ikke noget som helst med ufoer at gøre.

Den manipulation, der er sket med dokumentet, er meget interessant. I det canadiske CUFORN Bulletin fra maj/juni 1987 er dato og underskrift tydeligt læsbar på trods af, at begge dele er streget over. Både Moore og Good bruger i deres ret betydningsfulde publikationer nogle noget mere kontrastrige kopier, og her er disse oplysninger ikke til at læse! Hvorfor?

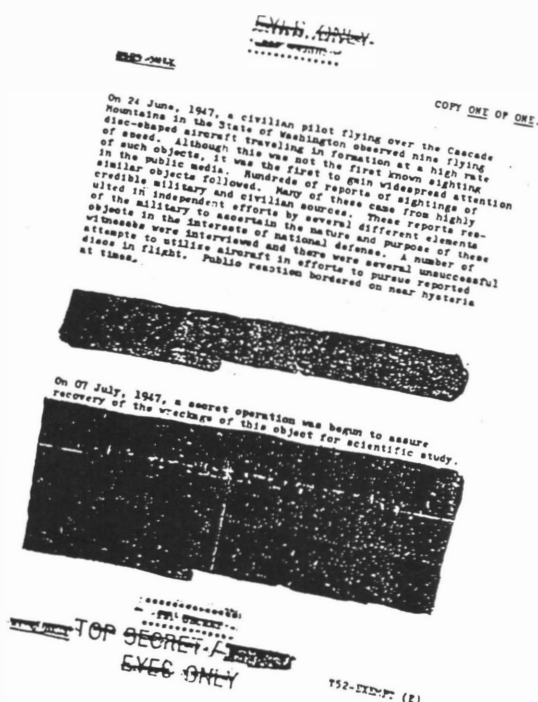
Tillige med findes der også et "dokument", der tidligere var påstemplet TOP SECRET og EYES ONLY og påstemplet COPY ONE OF ONE. Det er meningen, at man skal få det indtryk, at dette dokument er en orientering fra general Twining til præsident Eisenhower. Her er overstregningen dog så kraftig, at det er umuligt at læse de oplysninger, den dækker. Dokumentets indhold er en orientering til en ukendt gruppe eller person om en ukendt operation. Hvem dokumentet er til (gruppe eller enkelt-person) kan heller ikke læses. Det står dog klart, at den officer, der giver orienterin-

gen, er identificeret som admiral Roscoe Hillenkoetter (medlem af NSC og kendt som MJ-1), der dengang var chef for CIA. Det er besynderligt, at personer med lavere rang ikke er nævnt, kun de med samme og højere rang er nævnt. Normalt er det omvendt: man nævner de personer, der har lavest rang og beskytter de højereståendes identitet! Samtidig drejer dokumentet sig om en strengt klassificeret operation, der er stempelt TOP SECRET. Det er et forsknings- og udviklingsprojekt for efterretningstjenesten, der kun er ansvarlig overfor præsidenten. Der kan kun være tale om CIA, da det var CIA-chef Hillenkoetter, der gav orienteringen. Det har altså intet som helst med AMC-flyvevåbenschef Twining at gøre!

Det drejer sig altså om to vidt forskellige hændelser. Rapporterne fra Robertson-Panelet blev også tidligere behandlet som HEMMELIGE, og det drejer sig faktisk om året 1954, da dette panel var over et år gammelt - og i 1953 blev de bedste ufo-observationer i al hemmelighed undersøgt af CIA og USAF, men der var ikke tale om nedstyrtninger!

Det aktuelle dokument giver et indtryk af, at det omtalte projekt var under kontrol af en hemmelig gruppe, der blev samlet som følge af direkte ordre fra præsident Truman den 24. september 1947. Operationen gennemførtes efter ordre fra dr. Vannevar Bush og minister James Forrestal (der er identificeret som henholdsvis MJ-2 og MJ-3 i en medfølgende liste over NSC-repræsentanter i gruppen).

Så vidt vides talte general Twining den 23. september 1947 i flyvevåbenets hovedkvarter om at indlede en undersøgelse af de flyvende tal-

hverken da Project Aquarius 1959 blev oprettet af præsident Eisenhower, og da Project Blue Book blev stoppet i 1969. Formålet med dette projekt var at opnå "kontakt med fremmede livsformer."

I et andet tvivlsomt dokument omtales Project SIGMA, der tilsyneladende udskilte sig fra Aquarius i 1975. Her opnåede man et "positivt resultat... den 25. april 1969 mødtes en USAF-efterretningsofficer med to fremmede på et forud aftalt sted i New Mexico's ørken. Dette møde varede ca. tre timer."

Ligeledes omtales her et Project SNOWBIRD, der blev oprettet i 1972 og gennemførte en testflyvning med en bjærget, fremmed flyvemaskine, "dette projekt fortsætter nu i Nevada."

På samme måde omtales Project POUNCE, der blev oprettet i 1966 og havde til formål at indsamle alle oplysninger om rumflyvning - tilsyneladende en videreførsel af de tidligere indsamlede informationer fra de formodede ALIENS (ikke-jordiske væsener). Et sandt eventyr af tvivlsom herkomst (tvivlsomme kilder).

Det materiale, der er omtalt her, stammer i det store og hele fra Moores og Goods meget udbredte publikationer. Som Western Morning News skrev i begyndelsen af sin artikel:

~~TOP SECRET~~
THIS PROJECT IS UNDER PROJECT

2.115/000054 PROJECT SIGMA: (PROBABLE) Originally established as part of Project [redacted] in 1954. Became a separate project in 1975. Its mission was to establish communication with Aliens. This Project met with positive success. When in 1969, the United States established primitive communications with the Aliens. On April 25, 1969, a USAF Intelligence Officer met two Aliens at a pre-arranged location in the desert of New Mexico. The contact lasted for approximately three hours. [redacted] The Air Force officer managed to exchange some information with the two Aliens (etc.). This project is continuing at an Air Force base in New Mexico. (TOP SECRET)

2.115/000055 PROJECT SNOWBIRD: (PROBABLE) Originally established in 1972. Its mission was to test for recovered alien aircraft. This project is continuing in Nevada. [redacted]

2.115/000056 PROJECT POUNCE: (PROBABLE) Originally established in 1966. Its mission was to evaluate all U.S. intelligence pertaining to space technology. PROJECT POUNCE continues [redacted]

~~TOP SECRET~~

"Science Fiction bliver pludselig til videnskabelige facts." Hvor sandt, hvor sandt... Forsigtighed er en nødvendighed. Det lader til, at der befinder sig nogle svindlere i ufo-bevægelsen.

Kilde: Journal für UFO-Forschung nr. 1987/5.

Kort, sagligt og sobert.

UFO.

Af Kim Møller Hansen, Gyldendals "Fakta om" - serie.

48 sider, mange illustrationer.

Pris: kr. 56,00.

ISBN: 87-00-09592-3.

Dette lille skrift om ufoer begynder med en spændende sønderjysk beretning - politiassistent Evald Maarups lidt uhyggelige oplevelse nordøst for Haderslev i august 1970. Det er en absolut klassiker i de danske ufo-annaler.

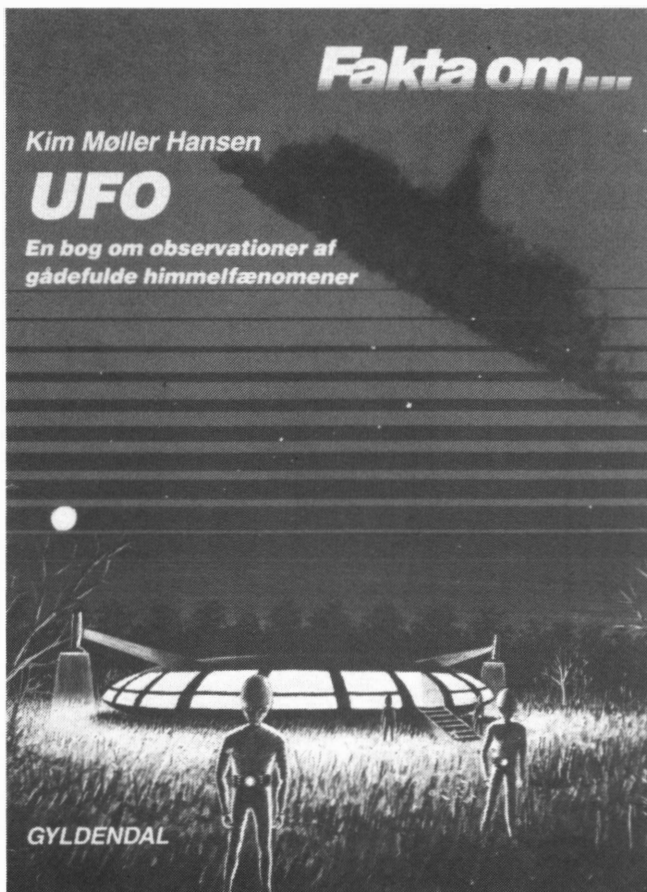
Hæftet præsenterer derpå læserne for et par typiske ufo-observationer og fører dem så ind i nogle af de problemer, ufologerne arbejder med - bl.a. vanskelighederne ved at skille de "ægte ufo-fotografier" fra dem, der viser alt muligt andet. Kim Møller Hansen giver lige et indblik i Skandinavisk UFO Informations daglige arbejde og fortæller om de mange ufo-teorier.

Til slut kaster han et skeptisk sideblik på Bermuda-trekanten og fortæller om, hvad man bør gøre, hvis man ser et ufo. Og hvor man skal henvende sig.

Som bilag er der gengivet et rapportskema til SUFOI.

Alt i alt kort, sagligt og sobert. Kim Møller Hansen fortæller ikke mere, end han kan stå ved - men det får han sagt på en klar og overskuelig måde.

Per Borggaard

Lygtemændene er ude

Af Ole Henningsen

Spooklights: A British Survey

Af David Clarke & Granville Oldroyd.

48 sider offset-trykt, illustreret.

Pris: £ 1,50.

ISBN: 0-9511384-0-5.

Kan bestilles hos: David Clarke, 6 Old Retford Road, Handsworth, Sheffield S13 9QZ, South Yorkshire, England.

Når man læser denne samling af engelske beretninger om lygtemænd og andre lignende lysende fænomener i øde moser, kan man næsten mærke Baskervilles hunds ånde i nakken.

Slår man op i et leksikon under begrebet "lygtemænd", kan man ofte se denne beskrivelse: "Svagt lysende blålige flammer, der om natten kan ses på fugtige steder, og som iflg. folketroen skal lokke folk vild i mosen. Fremkommer antagelig ved selvantændelse eller iltning af gasarter udviklet ved forrådnelse."

Den latinske betegnelse "Ignis Fatuus" har utallige engelske navne ofte i relation til ganske bestemte geografiske områder. Jack O' Lantern, Lantern Man, Spunkie, Corpse Candle og Will O' the Wisp er blot nogle få af de mange navne, der er knyttet til denne type af lysende fænomener.

De to forfattere forsøger på udmærket vis i dette lille hæfte at systematisere de mange beretninger, der findes om disse ting i engelsk kildemateriale.

Man har derfor opdelt fænomenerne i forskellige typer, f.eks. efter udseende og geografisk optræden, som eksempelvis

- irske spøgelseslys
- lysene fra Lough Erne
- Dartmoors flydende lys
- Wales - lys
- og sågar lysende ugler.

SPØGELSER OG GENGANGERE

Beretningerne har ofte været gengivet i dagblade og har givet anledning til heftig debat f.eks. i London-avisen Daily Mail, som bl.a. bragte denne beretning fra Lough Erne i Fermaugh:

"Påskedag 1910 kl. ca. 23.30 så jeg et lys krydse søen nedenfor vinduerne i Crom Castle. Det så ud som en stor billygte, tilsyneladende helt rund og ca. 2 fod i diameter ligesom solen ved solnedgang en vinteraften. Farven var dybgul. Det besynderlige var, at det ikke lyste bagud, men foran var der et lysskin så stærkt, at da lyset passerede en samling træer ved søbredden, blev disse oplyst, så man helt tydeligt kunne se hver enkelt træstamme. Jeg kunne tydeligt se på bevægelsen, at det ikke kunne være et lys fra en motorbåd. Lyset forsvandt bag træerne, lige så hurtigt som det var kommet til syne."

Mange af de foreliggende beretninger daterer sig tilbage til omkring århundredeskiftet, og visse af forklaringerne bærer også præg heraf. F. eks. var mange observatører bange for lysene, der nogle steder blev anset for at være en slags spøgelser og gengangere, som man helst ikke skulle komme på for tæt hold af.

VÆSNER I ATMOSFÆREN

Efter at have beskæftiget sig med en række af de mange mulige forklaringer, som f.eks. kuglelyd, sumpgas osv., ender forfatterne til sidst op med i en vis udstrækning at erklære

sig enige med den engelske ufo-forsker Hilary Evans. Han er af den overbevisning, at oprindelsen til visse af disse lyskugle- eller lygtemænds-observationer skyldes en eller anden slags væsen, der findes i vor atmosfære og er i besiddelse af en eller anden form for intelligens. Tilsyneladende kan de eksistere i flere forskellige former, men rapporteres almindeligvis som lyskugler. Oprindelse og adfærd er ukendt, men lysfænomenerne synes at have en besynderlig interesse for elledninger og også for visse geologiske former og landskabstyper.

En sådan konklusion kommer man frem til med baggrund i fænomenernes udseende, bevægelsesmønstre osv. ud fra de mange beretninger. Det er måske nok en konklusion, der kan være svær at kapere for en del læsere, ihvertfald for anmelderen.

Hvis man er yderligere interesseret i dette emne, vil man kunne finde de originale beretninger via hæftets udførlige kildehenvisninger.

LYGTEMÆND VED RØDBY FJORD

Da jeg for nogen tid siden var i kontakt med den ene af forfatterne, David Clarke, oplyste han, at han siden udgivelsen af hæftet havde indsamlet et så stort ekstra kildemateriale, at det muligvis skulle danne baggrund for udgivelsen af et større bogværk om emnet.

David Clarke spurgte samtidig, om jeg havde kendskab til denne type af beretninger fra Skandinavien.

Jeg kom da i tanker om en beretning, som jeg har hørt fortalt adskillige gange i min familie. Det drejer sig om min bedstefar, der formentlig i et efterår omkring 1910 - 1912 var på andejagt i nærheden af Rødby Fjord på Lolland. I mørkningen sad han i vandkanten ved nogle siv, da han pludselig fik øje på en lygtemand, som fænomenet altid er blevet kaldt i min familie.

Det var en lille lysflamme omkring 10 cm høj, der gik hen over vandoverfladen i nærheden af sivene. Min bedstefar fortalte senere, at han blev skrækslagen over fænomenet og tænkte, at han ville skyde, hvis det kom nærmere. Så galt gik det dog ikke, idet lysflammen forsvandt ud over vandet.

Da jeg for nylig kontaktede min onkel for at få opfrisket denne beretning, fortalte han mig, at han selv som dreng også havde oplevet noget tilsvarende kun omkring 1,5 kilometer derfra.

Tidspunktet har været omkring 1926. Han var i tusmørket på vej mod sit hjem, da han hen over en nærliggende grøft så en lille blålig flamme, noget lignende flammen fra en ligther. Lyset bevægede sig hen over grøften over en afstand på 4- 5 meter og forsvandt derefter.

Han var blevet meget bange og bad grædende en ældre kone i et nærliggende hus om at hjælpe sig hjem. Han blev dog beroliget lidt og gik derefter hjem uden at se mere til lygtemanden, der hjemme blev forklaret som gas fra jordbunden. Min onkel er landmand og har færdedes meget ude. Han har dog aldrig siden set tilsvarende fænomener.

Vi har altså aldrig i min familie været i tvivl om, at lygtemænd var en realitet.

Men oprindelsen kan vi nok få en diskussion om. ☐

Forklarede mysterier

Af Clas Svahn.

Sidste vinter fik skribenten og debatøren Sven Ove Hansson udgivet sin anden bog om svært forklarlige mysterier og uløste gåder. Denne gang under titlen "Förklarade mysterier - om till synes oförklarade ting" (Tiden). Sven Ove Hansson behandler emner som søuhyrer, Jesu ligklæde, Uri Geller, biorytmer, åndemaning, historiske anormaliteter m.m. og ufoer.

På 15 af bogens svært fordøjelige 200 sider afviser Hansson de ukendte flyvende objekter på en meget useriøs og uvidenskabelig måde. Der er overhovedet ingen nye argumenter at finde.

Hvad værre er: Sven Ove Hansson har åbenbart ikke gidet at undersøge et eneste af de tilfælde, han omtaler.

At sidde hjemme i lænestolen med en stor stabel bøger og forklare mysterier er givetvis ikke muligt. Et sådant forsøg på at komme med forklaringer giver kun et indtryk af, hvad der rører sig i forfatterens eget hoved, og fortæller intet om selve fænomenet. Da hjælper det ikke blot at stable reference på reference.

Alligevel er det en vedtaget fremgangsmåde i de kredse, hvor Sven Ove Hansson færdes.

Hvor det drejer sig om de ukendte flyvende objekter, har forfatteren udvalgt nogle ret uinteressante og for dette emne ret uvedkommene rapporter som illustrationsmateriale for sine bortforklaringer. Han viser f.eks. billeder af zeppelinere ved nattetide og en bisol fotograferet fra et SAS-fly.

Forrige gang Sven Ove Hansson gik ind i ufo-debatten, gik det ikke bedre. I en artikel i tidsskriftet Folkvett 3/84 kom han med en række argumenter mod det såkaldte Hill-tilfælde fra USA i 1961. Men Hansson havde ikke læst den bog, han refererede til, og heller ikke sat sig ind i emnet. Dette påpegede jeg senere i en artikel i UFO-Aktuellt, samtidig med at jeg påviste Hanssons værste løgne. For løgne var det, selv om de sikkert var skrevet med en god hensigt (= at aflive "myten" om, at der

findes uidentificerede flyvende objekter).

Denne gang har Hansson valgt blot at strejfe Hill-tilfældet. En klog beslutning ud fra et troværdighedssynspunkt.

Det store spørgsmål er trods alt, hvorfor Hansson ikke vover sig ind på de interessante tilfælde. Her kunne han - hvis han formåede at undersøge blot et par tilfælde grundigt - tilføre emnet en hel del. Desværre findes der i dag ingen svensker, som med Hanssons kritiske udgangspunkt magter at undersøge fænomenet. Det er synd, meget synd.

Men på trods af alle bommerterne er der dog en del af interesse i den hanssonske bog. Kapitellet om Uri Geller og parapsykologi giver en del. Her virker Hansson mere belæst. Der er ingen tvivl om, at parapsykologien bør undersøges noget mere gennemgribende, end den tidligere er blevet. Her er Hansson bedst.

Trods manglerne - som der er mange af - er Hanssons bog en nyttig påmindelse til alle os, som sysler med mysterier, om at vi må skærpe vores sanser og være mere kritiske over for det uforklarlige, så vi ikke forblindes af alt det spændende, der skjules i tågen. Vi må være mere omhyggelige med at forklare det uforklarlige og ikke blot dyrke myterne.

Der er mange gode grunde til at kritisere de amatører, der eksempelvis arbejder med ufoer her i Sverige. De ihærdige, som afser i hundredevis af ulønnede timer hvert år, er ikke altid så videnskabelige, som man kunne ønske. Kritikken kan dog let blive uretfærdig, og vi må ikke glemme, at hvis disse amatører ikke fandtes, var der ingen andre, der beskæftigede sig med fænomenet; noget, der ville være meget

uheldigt.

Deres manglende videnskabelige uddannelse kan næppe lægges dem til last. I stedet må kravene stilles til personer, der kan leve op til dem. En sådan person kunne have været Sven Ove Hansson. Han kan måske tilføre debatten noget nyt. Han kan måske give forskningen i

det ukendte et skub fremad. Han kan måske skrive en bog, som kan blive en hjælp for dette arbejde. Endnu er det ikke lykkedes for ham. Det er synd. □

Kilde: UFO-Sverige-Aktuellt nr. 1, 1987.

Communion

AF Whitney Strieber, Beech Tree Books, New York.

299 sider, indbundet.

Pris: \$ 17,95.

ISBN: 0-688-07086-8.

"Communion" af best-seller forfatteren Whitney Strieber er en førstehåndsberetning om en serie usædvanlige oplevelser, som han og hans familie måtte finde sig i - rædselsvækkende møder med ikke-humanoid intelligensvæsener. Den første hændelse, som Strieber kan huske, fandt sted den 26. december 1985, da han, hans kone og søn tilbragte en stille aften i deres feriehytte nord for New York.

Mens de andre sov, så Strieber et fremmedartet væsen stå i døråbningen til soveværelsesdøren. Efter et kortvarigt tab af bevidstheden befandt Strieber sig pludselig siddende nøgen og noget afkræftet i skoven. Han var fuldstændig lammet og havde mistet følelsen. Der var mindst tre fremmedartede væsener hos ham.

Uden varsel blev Strieber hurtigt ført op til et lille gråt rum, der befandt sig over trætoppene. Oplevelsen var så skrækkindjagende, at Strieber troede, at han var død. Han var så stiv af skræk, at de lagde et tykt tæppe over ham. De paralyserede ham, så han virkede som død. Det var som om, at rummet var en operationsstue, i hvilken en gruppe ukendte væsener åbenbart drøftede den forestående medicinske undersøgelse af Strieber.

Der gik nogle dage før det, der skete den 26. december, dukkede op i hans hukommelse. Det første, der dukkede op i hans hukommelse, var et virvar af billeder, "men så ændrede denne forvirrende malmstrøm sig til en speciel serie erindrings-billeder, så jeg ligesom fornemmede både en stærk frygt og en utrolig befrielse," skriver han i "Communion".

Herefter begyndte Strieber at lede efter en forklaring. Var hændelsen virkelig, eller havde han blot drømt? Eller endnu værre, mistede Whitney Strieber sin forstand? Med hjælp fra dr. Donald Klein, forskningsleder ved "New York State Psychiatric Institute" kom han til en erfaren hypnoseterapeut, så Strieber fandt ud af, at han var mentalt rask, og at oplevelsen næppe var indbildning. Af det videre forløb kunne Strieber nu huske, at nogle fremmedartede væsener udførte nogle eksperimenter med

ham, noget som han ikke desto mindre allerede havde oplevet i sin barndom i en lille forstad til San Antonio.

For at komme videre med sagen gennemgik Strieber flere psykologiske undersøgelser hos en neurolog og en kendt psykiater. Han gennemgik både en CAT-undersøgelse og en EEG-test. Senere gennemgik han en løgnedetektor-test. Alle undersøgelsesresultaterne viste, at den hændelse, der er beskrevet i "Communion", ikke kommer fra en psykopat eller en mentalt syg person.

"Communion" er en meget betydningsfuld bog. Den er den første omhyggelige undersøgelse af en beretning om et møde med ikke-humanoid væsener. Strieber beskriver ikke blot sin egen og familiens oplevelser, han rekonstruerer også andre "bortførtes" oplevelser. Han beskriver den skræk, den frygt og den forvirring, der plager de fleste "bortførte". Disse "bortførte" generer sig for at diskutere deres oplevelser og frygt offentligt, da de frygter latterliggørelse. Whitney Strieber udviser et stort mod ved at offentliggøre sin oplevelse.

Til sidst i "Communion" opfordrer Strieber de amerikanske myndigheder og videnskaben til at løse dette mysterium. Strieber skriver: "Der var nogen her, var det et budskab fra stjernerne eller en utydelig sjælelabyrint... eller begge dele. Et eller andet sted må der være et tegn på dets herkomst, en rød tråd... Gåden må løses, for der findes nøglen til universet sikkert." "Communion" er det første skridt mod denne nøgle.

hwp

Kilde: Journal für UFO-Forschung nr, 1987/5.

KOMMENTAR

Bogen er blevet en best-seller i USA. Men har også fået mange kritiske kommentarer med på vejen. Mange mennesker betragter bogen som værende spændende fiktion - uden hold i virkeligheden.

kmh

20 bind om det paranormale

Af Lys Ann Shore.

Time-Life Books' nye serie om det paranormale, Mysteries of the Unknown, "bliver ikke sensationspræget", siger seriens redaktør Russell Adams. Adams, der beskriver sig selv som værende en ganske almindelig læser af både Skeptical Inquirer og Fate, fortæller, at serien vil fremlægge det paranormale som "et social-historisk fænomen". "Det er ikke vores mening at virke afvisende, selv om noget åbenlyst virker absurd. Vi vil hverken komme med antydninger om, at vi tror på det, eller fortælle vore læsere, at de skal tro på det," siger han.

Seriens første bog udkom i august. Dens titel er Mystic Places og indeholder emner som Stonehenge, pyramiderne og Bermuda Trekanten. De øvrige bind vil udkomme med omkring en måneds mellemrum, fortæller Adams. Efter planen skal serien omfatte 20 bind, men dette antal er dog til stadighed til revision. Da dette projekt blev fremlagt, udtrykte Time-Life's redaktionelle stab visse betænkeligheder ved, hvordan emnet ville blive behandlet. Foromtalen til serien, som blev fremlagt i 1985 og igen tidligt i 1987, synes at retfærdiggøre bekymringerne: Den første omtale er da også pro-paranormal. For eksempel begynder et "kære læser" brev, underskrevet af Time-Life's direktør Chris Linen i den allernyeste udgave, sådan:

"Et psykisk medie beskriver, hvad der sker hundredevis af miles borte... En skødehund finder vej fra Vancouver til Tokyo for at finde sin herre... De afrikanske dogoners kort over stjernesystemet Sirius er forbavsende nøjagtigt... Fortidige kulturer havde kendskab til elektricitet... Tibetanske lamaer lavede faste genstande ved en slags tankeprojektion...

Skyldes disse ting en eller anden ukendt kraft? Og har du selv på et eller andet tidspunkt haft en fornemmelse af, at du har levet før på et tidspunkt i den fjerne fortid... at du engang har set et ufo... og kan du ikke få den tanke ud af hovedet, at der er mere mellem himmel og jord, end den etablerede viden-skab kan forklare...

Gå på opdagelse i de mystiske, uforklarlige fænomener i Time-LIFE Book's enestående nye bogserie."

Mystic Places' bagsidetekst lover, at læserne både vil få at vide, "hvor eksperterne nu placerer" Atlantis, og "nyde en livagtig rekonstruktion af, hvordan livet var i dette riges enestående hovedstad." Adams påpeger dog, at den første "løbeseddel" om serien blot er "reklamegas", som ikke skal tages alvorligt. Faktisk siger han, "at bøgerne absolut ikke bliver sensationelle, i hvert fald ikke efter vores mening."

Hovedkonsulent for bogserien er sociologen Marcello Truzzi. Selv om han var tilknyttet CSICOP i 1976 og 1977, indtager Truzzi nu en mindre kritisk holdning til de paranormale påstande og deres tilhængere. Han har arbejdet sammen med Time Life's stab om hovedtrækkene i bøgerne og læst manuskripterne. Ud over dette har Time-Life hyret "individuelle eksperter" til at bearbejde materiale indenfor deres områder. De oplysninger, man kan finde i bøgerne, er hentet fra free-lance forskere, og som eksempel anfører Adams, at kapitlet om pyramiderne i Mystic Places i store træk kommer fra en dimiterende student i egyptologi.

Serien vil tage meget lettere på tingene end Skeptical Inquirer gør, siger Adams. "Hensigten med bøgerne er underholdning og præsentation af livagtige historier om interessante hændelser." Hvis der afsløres svindelnumre, vil de blive fremlagt som "en historie, og ikke et spørgsmål om tro," siger han.

Time-Life forventer at få op i mod 100.000 abonnenter til serien. Regner man med, at serien bliver på 20 bind med en pris på \$ 14,99 for hver (det er prisen for første bind), vil det give en total sum på næsten \$ 30 millioner i Time-Life's kasse.

Adams beskriver den typiske abonnent som én, der er interesseret i det paranormale, hvad enten han eller hun er troende eller tvivler. Hans mål er, siger han, at give læserne et produkt, "som vil så tvivl blandt de troende og give de skeptiske lidt tro." □

Kilde: The Skeptical Inquirer, vol. 11, sommeren 1987.

Grænsevidenskabelig litteratur

Af Henry H. Bauer.

Den såkaldte grænsevidenskabelige litteratur synes at udkomme i bølger, men desværre har vi hidtil manglet oplysninger om disse bølgers hyppighed, omfang og karakteristika, til at vi rigtig kunne forstå, hvorfor de optræder. Jeg vil her fremlægge yderligere data om disse bølger, samtidig med at jeg vil forsøge at fortolke dem.

I mange år har jeg samlet materiale om Loch Ness uhyret; min liste indeholder nu næsten 400 artikler, 70 bøger (inklusive reviderede og genudgivne udgaver, monografier og pjecer), mange avisudklip og andre blandede udgivelser. Kronologien i disse artiklers og bøgers udgivelse, vist i fig. 1, harmonerer godt med tidligere undersøgelser. Især er der en bemærkelsesværdig stor bølge af publikationer midt i 1970'erne og et meget tydeligt fald i 1980'erne. Min undersøgelse er baseret på min egen samling, der næsten er komplet (1).

Følgende data er interessante på flere måder:

1. Sociale faktorer, som kan have forbindelse med en stigende eller faldende interesse for grænsevidenskab. Historikere, filosoffer og sociologer ved, hvor svært det er at udrede ydre faktorer fra indre (dvs. faktorer der især knytter sig til et bestemt emne eller fænomen). Til syvende og sidst er der behov for flere data om grænsevidenskaben. For nuværende og for fremtiden kunne en mere detaljeret undersøgelse nok drage nytte af det stigende antal af tilgængelig litteratur, der er om emnet, som f.eks. Thomas C. Clarie, Occult Bibliography - An Accumulated List of Books Published in English, 1971-75, Scarecrow Press, Metuchen, N.J., 1978; Occult Paranormal Bibliography - An Annotated List of Books Published in English, 1976-81, Scarecrow Press, 1984; George M. Eberhart, Monsters: A Bibliography of Humanoids, Water Monsters, and Other Unknown Animals, Garland Press, New York, 1983.

2. Forklaringen på, at interessen for visse grænsevidenskabelige emner var så iøjnefaldende i 1970'erne tyder på, at den stigning, der var i antallet af publikationer om de forskel-

lige grænsevidenskabelige emner i de år, skyldtes interne eller emne-relaterede årsager: Man bør kun lede efter en intern forklaring, når offentlighedens interesse i et bestemt emne er meget forskellig fra den interesse, der vises hele området.

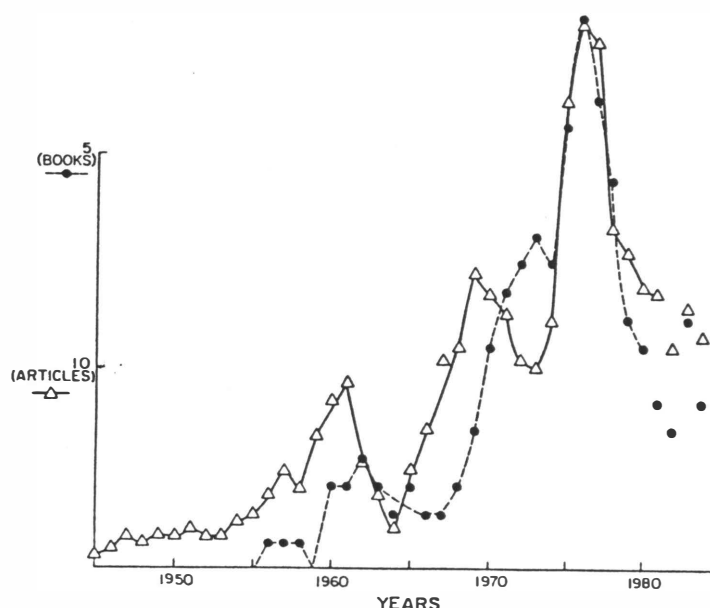

Fig. 1. Antallet af artikler og bøger om Loch Ness uhyret 1945-1985.

Tag for eksempel Loch Ness. Den top, der var i udgivelserne i 1976, harmonerer godt med det Steven Dutch fandt om okkult materiale (1975-76). Derfor bør man nok ikke søge efter en forklaring, især på hændelserne omkring Loch Ness blandt de mere sociale faktorer; men da jeg ikke var i besiddelse af Dutch's data, blev jeg fristet til at tilskrive årsagen til stigningen i udgivelserne om Loch Ness i de år, til de undervandsfotografier, der blev taget i 1972 og 1975 (2). De fleste blev netop offentliggjort de år og førte til, at efterforskningen blev sponsoreret af New York Times i 1976.

For Loch Ness synes der at være en underordnet top mellem 1969 (artikler) og 1973 (bøger); at Atlantis og ufo-litteratur også har lignende toppe peger i retning af, at man bør søge en mere almen forklaring end en mere specifik. På den anden side fandtes der okkult litteratur før 1950, mens der ikke fandtes litteratur om Loch Ness og ufoer, så der skal nok alligevel søges efter mere specifikke forklaringer her; angående ufoer kom de første observationsrapporter først i nyere tid; angående Loch Ness fik interessen nok en renæssance med Constance Whytes udgivelser og oprettelsen af Loch Ness Investigation omkring 1960.

Westrums undersøgelse af de tilgængelige informationer om anormale emner er i allerhøjeste grad relevant her: at modtageligheden fra medierne er lige så vigtig som eller endda mere vigtig end selve fænomenets optræden. Altså megen omtale i medierne fører til flere offentliggjorte rapporter, end selve fænomenets optræden (3). Selv om f.eks. rapporter om børnemishandling var sjældne før 1960'erne, hvilket afspejler samfundets tvivl og manglende modtagelighed for sådanne beretninger, betyder det ikke, at fænomenet ikke fandtes.

Dutch (og andre) har ladet antyde, at de eksterne faktorer, der stimulerer interessen for det grænsevidenskabelige, skal søges i tidernes tilstand, da svære tider gør virkelighedsflugt tillokkende, samtidig med at lysten til at angribe myndighederne skærpes. Med andre ord mener Dutch, at grænsevidenskaben står i en klar opposition til den etablerede videnskab. Pr. definition er indholdet i det grænsevidenskabelige helt sikkert i opposition til indholdet i den samtidige videnskab; men det er meget tænkeligt, at den etablerede videnskab og grænsevidenskaben nærmere er parallelle eller endda ens, frem for at være modstridende i deres psykosociale funktion, dvs., i hvad folk ønsker af dem.

Jeg tør vove denne påstand, da der er noget, der tyder på, at det grænsevidenskabelige især er iøjnefaldende, når der sker fremskridt indenfor den etablerede videnskab. I det 19. århundrede skød kvaksalveri med anvendelse af elektriske og magnetiske effekter op som paddehatte, hvilket var på samme tid, som den tids videnskab begyndte at forstå elektromagnetismen. I slutningen af det 19. århundrede og i begyndelsen af det 20. udgav Ignatius Donnelly Ragnarok, der er meget lig med Velikovsky's Worlds in Collision (1950) (Kosmiske kollisioner) (4); Wilhelm Fliess fremlagde sine ideer, som blev taget op igen i 1970'erne af biorytme-fanatikerne; British Society for Psychical Research opdagede, at ansete forskere var fordybede i undersøgelser af psykiske fænomener, og igen har vi i de seneste årtier fået "parapsykologien" og andre - og i begyndelsen af århundredet gjorde videnskaben store opdagelser (kvantefysik, relativitet, radioak-

tivitet), lige som den har gjort det inden for de seneste årtier.

Der er selvfølgelig et stort behov for flere data om dette emne; så jeg vil meget gerne have alt at vide om, hvad der er skrevet om det grænsevidenskabelige før i tiden, og jeg vil også gerne vide mere om forholdet mellem den etablerede videnskab og grænsevidenskaben. Efter min mening må den mest frugtbare holdning til grænsevidenskab være forståelse og tolerance: Tilhængerne (hvis ikke lederne) behøver uddannelse, men deres hjerter er på rette plads. De kan synes fjendtligt indede mod videnskaben, men det skyldes misforståelse og frustration og ikke bevidst oprør. Hvis det er tilfældet, så vil sarkastisk afvisning have den stik modsatte virkning og derfor være uønsket. Hvis grænsevidenskaben derimod er bevidst og målrettet afvisning af og et angreb på videnskaben, vil det være mindre malplaceret at køre alle våben i stilling til det endelige slag. □

NOTER:

1) Jeg har fået assistance fra mange sider, deriblandt mange fremtrædende forskere ved indsamlingen af data om Loch Ness. Alle data er opbevaret i en databank, og jeg vil med største glæde sende dem til de, der eventuelt er interesserede. De bibliografiske data om bøger, kapitler, artikler, visse avisudklip og forskelligt andet materiale kan findes i et tillæg til min bog The Enigma of Loch Ness: Making Sense of a Mystery, University of Illinois Press, Urbana and Chicago, september 1986. En analyse af udgivelser om Loch Ness (baseret på en mindre samling op til 1980), er også blevet udgivet (Henry H. Bauer, "The Loch Ness Monster: Public Perception and the Evidence", Cryptozoology, 1 (1982); en mere detaljeret og opdateret omtale er blevet accepteret til udgivelse i Journal of Scientific Exploration (society for Scientific Exploration, c/o Professor Frederick, Department of Astronomy, University of Virginia, Charlottesville).

2) Se artiklerne i Cryptozoology og Journal of Scientific Exploration, note 1.

3) Ron Westrum, "Social Intelligence about Anomalities: The Case of UFO", Social Studies of Science, 8 (1978); "knowledge about Sea-Serpents", Sociological Review Monograph nr. 27 (red. Roy Wallis), marts 1979, side 293-314; "Social Intelligence about Hidden Events", Knowledge: Creation, Diffusion, Utilization, 3 (1982): side 381-400.

4) Henry H. Bauer, Beyond Velikovsky: The history of a Public Controversy, University of Illinois Press, Urbana and Chicago, 1984.

Kilde: Skeptical Inquirer, vol. 11, vinteren 1986/87.

Videnskabens grænser

Af Bruce Murray.

Helt op til forrige århundrede havde de fleste i de vestlige samfund det synspunkt, at liv var knyttet til religiøse forskrifter. Der var religiøse forklaringer på både, hvordan og hvorfor tingene udviklede sig, som de gjorde. I indeværende århundrede har dette synspunkt ændret sig i takt med videnskabens og teknologiens udvikling, så mange mennesker har en svag fornemmelse af hvordan, men er ofte desorienterede, når det drejer sig om hvorfor.

Resultatet af dette er en stigende irrationalisme på et tidspunkt, hvor vi har verdenshistoriens bedst uddannede befolkning, i hvert fald inden for de videnskabelige og tekniske områder. Jeg er for eksempel sikker på, at den jævne amerikanske borgers kendskab til astronomi i dag er meget bedre, end den på noget tidspunkt har været det i et så stort land. Og dog er astrologi, der er fuldstændig i modstrid med det mest elementære i astronomien, meget populært og bruges i vid udstrækning. Dette lader antyde, at mange mennesker tilsyneladende er ligeglade med, om tro er irrationelt, så længe den bare medvirker til at forklare hvorfor.

Vi vil faktisk opdage, at på det tidspunkt i menneskets historie, hvor det formodes at have sin fulde frihed til at forstå den moderne verden i moderne begreber, griber det efter mange besynderlige, halv-irrationelle ting. Jeg fortolker dette som en mangel på både en forståelse af videnskabens grænser og et behov for at finde nogle værdifulde oplysninger, der ikke kan findes inden for videnskaben. Så der er et vist behov for en forståelse af, hvordan videnskaben kan bruges - og hvad dens grænser er - til at oprette et passende videnskabeligt anerkendt domæne. Det vigtigste er nok, at en forståelse af videnskabens grænser også medfører en forståelse af den vigtige rolle, menneskets dømmekraft, følelser, intuition og værdi spiller. Hvis ikke denne grænse er veldefineret, kan der blive gjort forsøg på at gøre videnskabelige forhold uvidenskabelige, og nogle gange kan der så under videnskabelige forhold

fæstes lid til menneskets intuition. Begge dele kan skabe forvirring og ødelæggelse i den enkeltes liv - og til hele tragedier i nationers historie.

En måde at identificere videnskabens grænser på, er at undersøge nogle meget problematiske fænomener - fænomener og hændelser, som endog videnskaben ikke har nogen mening om.

Som en grundregel kan en videnskabsmand kun vurdere noget, hvis han kan se det, og hvis andre kan se det. Og et fænomen eller en hændelse må gentage sig eller i det mindste være tilbagevendende, for at det kan ses. Så det bliver problematisk i de tilfælde, hvor fænomenet ikke er tilbagevendende eller gentager sig. Til syvende og sidst kan den slags ting, hvis de er virkelige, selvfølgelig ikke tages med ind i et laboratorium og undersøges.

Vi geologer kan altid godt lide at optælle og gruppere tingene. Så jeg har lavet en liste, som jeg kalder en klassificering af problematiske emner. Den første kategori omfatter tvivlsomme levende dyr - dvs., lever sådanne dyr? Alle disse væsener var engang tvivlsomme, eller er det endnu: kæmpe blæksprutter, søslanger, gorillaer, enhjørninge, den afskyelige snemand, bigfoot, Loch Ness-uhuret og den levende blå fisk (en meget primitiv kvastfinnet fisk, der kun var fundet som forsteninger i meget gamle aflejringer).

Den anden kategori er formodede historiske hændelser - hændelser, som formodes at have fundet sted, men siden er modbevist, eller hændelser, man ikke troede havde fundet sted, men som senere blev beviste, eller hændelser, der stadig er problematiske. Det drejer sig om kontinenternes drift, Atlantis, istids-mennesket, Velikovskys teorier om, at drastiske ændringer i planeterne kredsløb er skyld i mange af de jordiske hændelser, præ-columbiansk kontakt mellem amerikanske og europæiske folk, jordens fortid, menneskets udvikling fra fortidige primater, drager og Cibolas Syv Byer - en legende, der var meget udbredt blandt de

spanske conquistadorer, og som senere førte til en større eftersøgning efter de i myten omtalte byer af guld.

Den tredje kategori er formodede naturlige fænomener - meteorernes ikke-jordiske oprindelse, bakterier som årsag til sygdomme, alky-mi, spørgsmålet om kanalerne på Mars, uidentificerede flyvende objekter, kuglelyn (naturlige plasma-udladninger), spørgsmålet om der findes civilisationer andre steder i vores galakse, om der er liv på Mars. Det seneste opdagede fænomen inden for denne kategori er den substans, der kaldes polyvand - en ny form for vand, der blev omtalt i den videnskabelige litteratur for omkring 10 år siden, og som stadig har ret stor videnskabelig interesse.

Den fjerde og sidste kategori kalder jeg formodede menneskelige fænomener, som også omfatter hypnose, som man engang ikke troede eksisterede; ESP eller oversanselige følelser, som for tiden er et meget kontroversielt emne, og som faktisk kan inddeles i utallige undergrupper; religiøse mirakler, der spænder lige fra mirakler, der kun drejer sig om enkeltpersoner, til mirakler, der påvirker hele havområder, solen og himlen. Dertil kommer spøgelseser, astrologi og freudiansk psykologi, der, da den dukkede op, blev antaget for at være et uvidenskabeligt emne. Frenologi blev engang antaget for at være en meget sikker metode til bestemmelse af en persons karakter ud fra kraniets form. Helbredelse ved troens hjælp var udbredt i de tidlige kristne samfund, og ser nu ud til at have fået sin renæssance. Til sidst er der akupunktur, der er vendt tilbage til nyhedsmedierne som en følge af, at vores forbindelse til Kina er blevet udvidet.

En liste som denne hjælper med til at fremhæve, hvor forskellige disse problematiske fænomener er, og viser hvordan de forskellige menneskelige handlinger og tanker overlapper disse fænomener. Tag for eksempel søuhyrer. Alle har vist set et træsnit, der viser nogle uhyrlige væsener angribe et skib. Et uhyre, der lignede en blæksprutte gik i den middelalderlige litteratur under navnet kraken, troede man ikke fandtes - før tre af dem, hvoraf den største var 30 m lang, drev i land på New Foundland sidst i det 19. århundrede. De viste sig at være kæmpe tiarmede blæksprutter. Disse kæmpeblæksprutter lever i de dybe oceaner langt fra kysten, og normalt finder man aldrig noget af deres kroppe, der stort set kun består af bløde dele. I dette tilfælde bragte havstrømmene disse blæksprutter op på stranden, så de kunne undersøges. Beretninger, om at disse uhyrer har angrebet skibe, er taget op til nyvurdering, og det viser sig nu, at disse blæksprutter er store nok til at skræmme mennesker i mindre sejlbåde, og de kommer til tider op til havoverfladen og flyder der.

I dette tilfælde har vi noget, der blev antaget for at være en myte, og først så sent som i sidste halvdel af det 19. århundrede blev påvist som noget eksisterende. Da der ikke fandtes hårde fysiske beviser, som de forskellige videnskabsmænd kunne undersøge - før blæksprutten faktisk blev fundet - kunne man ikke tro på beskrivelsen af disse ting. Så de blev afskrevet som sømandssnak.

Ingen har nogensinde set en søslange, og der er heller ikke skyllet nogen i land, så den kunne undersøges af videnskaben. Men der indløber stadig rapporter om dem. For eksempel er brugden et ret stort dyr, og når den skylles i land, ligner den faktisk en søslange. Dette sker ret ofte, men når kvalificerede zoologer har undersøgt dem, har de fastslået, at det ikke var noget usædvanligt.

Der har også været nogle sælsomme forfalskninger. I et tilfælde var det fossile ben sammen med nyere. Sådanne tilfælde minder os om, at hver gang man taler om folkløse, kan det meget vel vise sig at være falskløse. Jeg mener, at vi bør huske på, når vi undersøger alle disse rapporter, hvor vi ikke kan finde et hårdt fysisk bevis, at der er en naturlig tendens - uafhængig af oprindelse, og ligegyldigt hvor redelig den tidligere observation end var - til at lave forfalskninger, svindelnumre med kommercielle motiver eller lignende. Og den slags ting kan man heller ikke udelukke, når det drejer sig om f.eks. ufoer.

I de tilfælde, hvor det drejer sig om formodede landuhyrer, findes der hårde fysiske beviser i form af en slags spor. Der er et såkaldt uhyre eller dyr, yetien, der formodentlig lever dybt inde i Himalaya, og hvis spor er set og fotograferet i sneen højt oppe i bjergene. Fotografierne blev taget af personer, hvis troværdighed var hævet over enhver tvivl. De vidste ikke, hvad de så, men det var helt sikkert ikke noget, der gik med sko, for der er tåmærker på billedet. Dette har ført til en heftig debat om yeti-sporene, og den almindelige vurdering er, at det er forskellige fordampninger i disse høje luftlag, der forstørrer almindelige dyrs spor i sneen og giver den en ejendommelig facon. Også når det drejer sig om bestemte bjørne, der går på en bestemt måde, har en kombination af aftryk fra for- og bagbenene en tilbøjelighed til at ligne en enkelt fod med et vist menneskelignende udseende. Og, tro det eller ej, man har set pilgrimme gå tværs over bjergene, barfodede i sneen så højt oppe som 6.500 m.

Men når der nu mangler flertydige fysiske beviser, såsom et skelet, bliver yetien eksistens mindre og mindre sandsynlig, eftersom der fortsat dukker alternative forklaringer op, og den virkelige fortsat ikke lader sig se.

Dette usædvanlige søuhyre er en fantasifuld fremstilling af et væsen, der virkelig eksisterer - kæmpeblæksprutten, der kan blive op til 30 m lang. Selv om disse blæksprutter lever på meget dybt vand, ses de nu og da på havoverfladen - og da virker deres størrelse og fremfærd skræmmende.

Yetien er en slags orientalsk bigfoot. Vi har en vestlig bigfoot i de nordvestlige stillehavsstater og det vestlige Canada, hvor det indianske navn for dette legendariske væsen var Sasquatch. Dens fodaftryk (og igen er den barfodet) har en facon som et urglas. Aftryk-kene er meget store, og de er set i store områder. John Napier, der er ekspert i primatologi, mener, at det ville være meget svært at lave disse meget udbredte aftryk som led i et svindelnummer. Så han er villig til at indrømme, at der her kunne være tale om noget virkeligt, men ukendt. Dog er han overbevist om, at der ikke er føde nok i disse områder til en stor primat. Efter min mening må vi, når vi nu forlader bigfoot for denne gang, lige huske på de store muligheder, der er for, at folkløse bliver til falskløse.

Lad mig fortsætte med et noget mere følelsesladet eksempel - ufoer, et emne, der synes særdeles velegnet som den økonomiske rygdækning for en hel del billigbøger. For en nogenlunde god forfatter, der forstår at lave en del falske billeder, er der her et stort marked for den slags stof, der gør det meget svært at afgøre, om der virkelig er noget hold i ufo-rapporterne. Falskløse overgår i dette tilfælde folkløsen og sørger for, at der op-

står en hel del falske beretninger med tvivlsomme beviser. Og hvad værre er: det påvirker folk i en sådan grad, at hvis de ser noget, de ikke ved, hvad er, har de allerede en mening om, hvad det kunne være. Man finder så at sige intet, der er så naturligt.

For mit eget vedkommende står jeg midt imellem og er lettere negativ hvad angår ufoer. Jeg tror ikke på, at der findes små grønne mænd, men jeg tror heller ikke, at det modsatte kan bevises. Og jeg tror, at der er en del ærlige, nøgterne vidner, der er blevet skræmte af blinkende lys om dagen eller noget om natten, som de troede var virkelig. Det var ikke deres fantasi; der var virkelig noget. Men at forbinde det med rumskibe fra fremmede civilisationer er et stort spring, som jeg ikke tror på.

Ufoernes eksistens kan munde ud i en debat af næsten teologisk karakter og indblande både kætteri og tro, og det er langt fra videnskabeligt. Grunden er, at når man står med en rapport om et fænomen, der ikke giver nogen mening, kan nogle mennesker ikke affinde sig med det uvisse. Det er lige som i den daglige samfundsdebat, hvor der er en tendens til at ville have et svar med det samme, ligegyldigt om det er rigtigt eller forkert, og hvis valget kun står mellem, "der er intet" eller "det er den mest bizarre ting i verden," kan man jo blot vælge et af de to svar. Det korrekte svar er faktisk, at man ikke kan give det rigtige svar endnu, og derfor behøver man ikke at vælge.

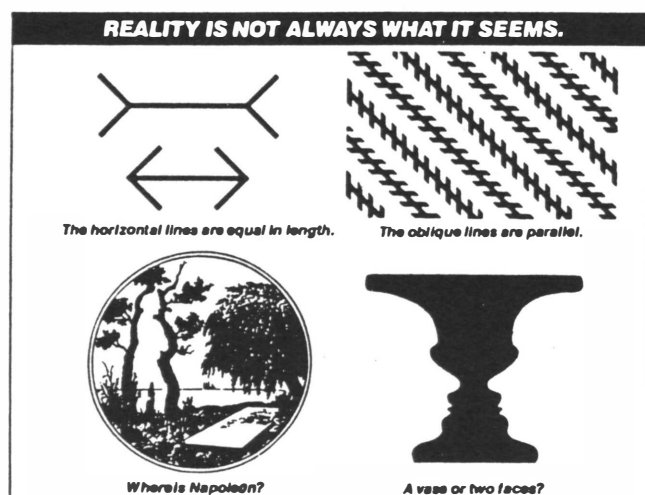
Der er et punkt, som jeg gerne vil fremhæve angående ufoer og andre problematiske fænomener, og det er, at hvis der er en del følelser indblandet på begge sider - både hos afvisere og forkæmpere - så er der ikke basis for en videnskabelig undersøgelse. Det, at der er følelser indblandet, viser, at der ikke kan foretages en objektiv vurdering.

Man kan undre sig over, hvorfor en videnskabsmand føler sig tvunget til at modbevise, at det kunne dreje sig om noget uforklarligt. Er han så stærkt engageret i sin hellige kirke, at han ikke kan tolerere bare en lille smule kætteri? Samtidig kan der sættes spørgsmålstegn ved, om en person, der tror, at regeringen forsøger at skjule ufo-beviserne, virkelig er objektiv. Hvem fordrejer? Hvorfor er han så følelsesmæssigt engageret, at han udvikler sådanne teorier?

Det virkelige problem, når det drejer sig om ufoer og andre formodede fænomener, kan imidlertid udlægges sådan her: Tror man på det, man ser. Kan man virkelig tro på det, man ser? Eller kan man tro på en ærlig, nøgtern person, der siger, at han så noget, der lignede et rumskib, lande i ørkenen? Man må undersøge det

setes troværdighed for at kunne bedømme, om det var en optisk illusion, hvor øjet ikke har videresendt det korrekte billede til hjernen.

Det, vi ser, skal faktisk ikke kun behandles af kombinationen øjne-hjerne, men må også sammenlignes med det, som vi husker, eller en slags kodede signaler i hjernen. Hjernen er hjælpeløs. Den kan blot sige, jeg ved det ikke. Hvis den bliver forskrækket, kan den sige, jeg tager blot den ting i min hukommelse, der ligner mest, og vælger den i stedet for. Det er meget svært for hjernen at sige, jeg ved det simpelthen ikke. Så den forsøger at finde det bedste gæt ud fra det, der allerede er i hukommelsen.

Hvorfor opfanger øjet ikke et billede af omgivelserne helt korrekt, så hjernen kan overveje, hvad der ses, og så afgøre hvad der stirres på? Svaret på dette spørgsmål kan findes ved hjælp af simpel regning. For at sende et TV-billede pr. kabel, skal man bruge et specielt kabel, et såkaldt coax-kabel. Et sådant kabel kan også overføre mindst 500 telefonlinjer, hvor man kun sender tale, altså lyd. Det kan ikke på normal vis lade sig gøre at sende et TV-billede via en telefonlinje. Det kan altså bare ikke lade sig gøre.

Der er også ledninger mellem øjnene og hjernen. Disse ledninger kaldes neuroner, og de overfører informations-impulser, men der skal bruges mellem 10 og 100 neuroner for at gøre det ud for en telefonlinje. Så for at hjernen kan "modtage" et TV-billede via neuronerne, må billedinformationerne splittes op, kodes, overføres via flere hundrede tusinder af neuroner og derefter genskabes. Det er en meget svær operation. Når man tænker over det, er det ikke overraskende, at der opstår optiske illusioner og andre fejl. Øjne-hjerne kombinationen udfører et fantastisk arbejde ved at opsplitte billedet i de nødvendige dele, overføre informationerne og derefter genskabe et billede fra begge øjne, så det bliver i stereo. Samtidig sammenlignes billedet med lignende billeder i hukommelsen, så hjernen kan

afgøre, hvad man ser på.

Skønt, som John Napier sagde, vi ikke altid ved, hvad vi ser, har vi en tendens til at se noget, vi kender. Det er det samme som at sige, at vi må vælge, hvad vi har set før eller har kendskab til. Og vi har en tendens til kun at opfatte det mulige. Jeg vil endda gå så langt som til at sige, at det er svært for os at opfatte noget umuligt.

Lad os se på et eksempel. Da en teoretisk fysiker fra Caltech kørte op til Owens Valley for at holde ferie, så han sent på eftermiddagen på sin venstre side et klart, lysende objekt, der var meget større end en stjerne eller planet, og - mente han - meget klarere. Det var nær ved bjergene, og det beholdt sin facon en tid, hvorefter det forsvandt. Han fortalte senere mig om det, og vi så i de astronomiske tabeller. Vi opdagede, at Venus på det pågældende tidspunkt var lige over Sierras top. På dette sted over Sierra, hvor der som følge af de atmosfæriske forhold er sat verdensrekord i svæveflyvning, er der en læ-bølge - meget usædvanlige atmosfæriske forhold, der afbøjer luften på de mest mærkelige måder. Det stod helt klart, hvad der var sket: Lyset fra Venus var blevet afbøjet på en meget usædvanlig måde, så det fik Venus til at se anderledes ud, end han var vant til.

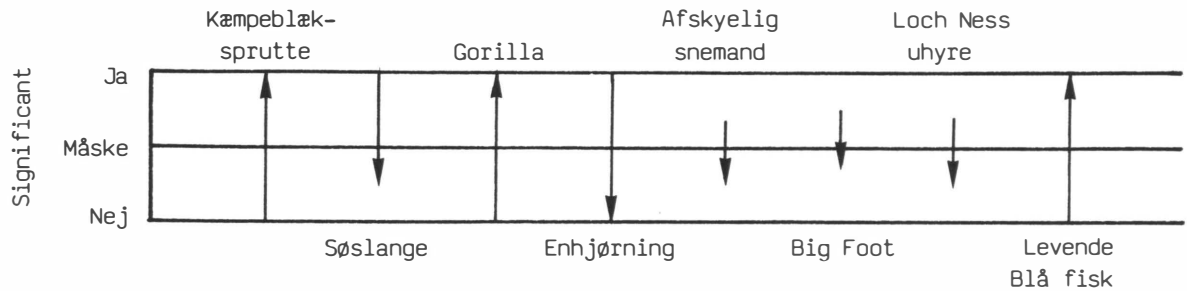
Var dette sket for en, der allerede var overbevist ufo-troende, ville han uden tvivl have set noget, som han aldrig havde set eller hørt om. Så det måtte være et ufo.

Når det drejer sig om ting som ufoer, eller om ESP, hvor kriteriet om genobservation eller tilbagevendende observation ikke kan opfyldes, kan man ikke sige, at sådanne ting eksisterer rent fysisk - og de eksisterer ikke videnskabeligt. Det er ikke nok, når man er afhængig af øjenvidneskildringer. Dertil kommer, at hvis der er følelsesmæssige elementer indblandet - for ikke at nævne teorierne om sammen-sværgelse og fortielse af beviser - kan sagen blive håbløst forstyrret.

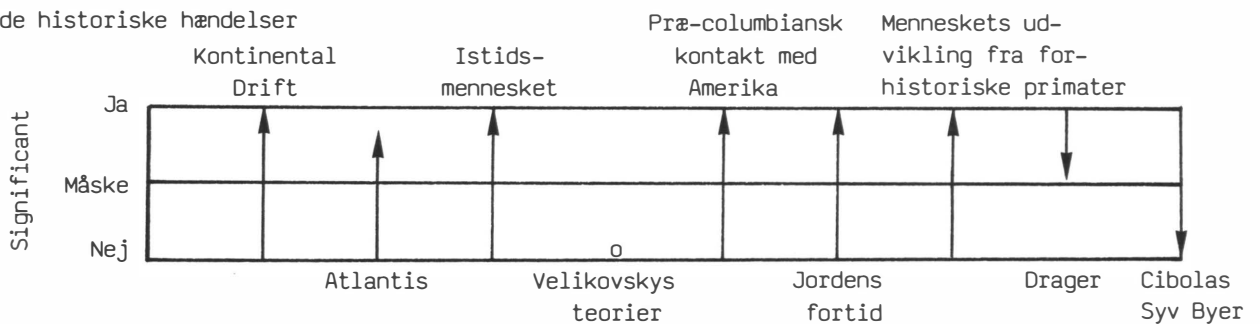
Jeg kunne godt tænke mig at vende tilbage til min liste over problematiske fænomener igen. I fig. 1 afgør jeg med min samvittighed, om hver af disse ting er significant - ja, nej eller måske. I hvert af tilfældene har jeg ladet en pil begynde på det sted, hvor fænomenet tidligere befandt sig. Spidsen på pilen er der, hvor fænomenet befinder sig nu. Jeg mener selv, at en meget betydningsfuld ting ved denne figur er, at den illustrerer nogle af videnskabens grænser og yderområder. Som man kan se, eksisterede kæmpeblæksprutten ikke før i tiden, men det gør den nu. Tidligere troede man, at der fandtes søslanger, det gør man ikke rigtigt mere, men alligevel kan man ikke helt sige nej. En af dem kunne blive skyllet

KLASSIFIKATION AF PROBLEMATISKE EMNER.

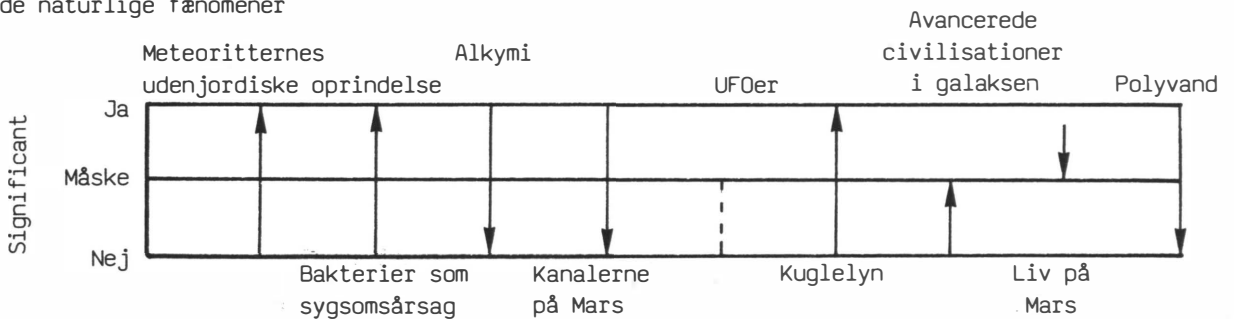
Tvivlsomme levende dyr

Formodede historiske hændelser

Formodede naturlige fænomener

Formodede menneskelige fænomener

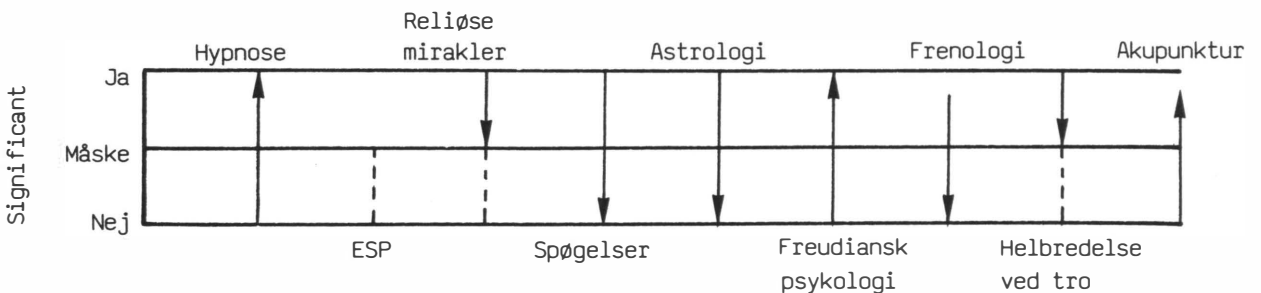

Fig. 1

op på Nova Scottias strand, og det ville ændre vores mening. Jeg kan ikke se, hvordan jeg kan bevise, at det ikke vil ske.

Engang troede man ikke, at der fandtes gorillaer; man troede, at det var vilde mennesker. Vi ved selvfølgelig nu, at de findes. På den anden side findes enhjørningen kun i myterne; historierne om den må være opstået efter rapporter om den arabiske oryx, en antilope. Når man ser den fra siden, ser det ud som om, at den kun har et horn - og dette horn besider ikke en speciel styrke. Engang troede man virkelig, at den afskyelige snemand eller yetien fandtes, men nu er man noget mere skeptisk. Der var tidligere større mulighed for, at bigfoot'en fandtes, og selv om sandsynligheden er mindre nu, er det svært at forklare dens fodaftryk. Det var engang muligt, at Loch Ness uhyret fandtes, men der er folk, der har stirret og stirret efter det, uden at de har fundet noget at tage med hjem. Men da det er meget svært at finde noget i en dyb sø som Loch Ness, har vi stadig en mulighed for, at der kan dukke noget op. Den blå fisk uddøde helt sikkert for 200 millioner år siden - indtil den dukkede op i live i en fiskers net ud for Afrikas østkyst i 1938.

Kontinentaldriften blev afvist af videnskaben i begyndelsen af dette århundrede, men nu er den en af grundpillerne i den moderne geologi. Atlantis blev antaget for at være en myte, der dukkede op på Platons tid, men nu er der noget, der tyder på, at øen Thira i Middelhavet meget vel kunne være det forhistoriske Atlantis. Velikovskys teorier er aldrig blevet regnet for noget, og det gælder stadigvæk. Den præ-columbianske kontakt med Amerika er nu blevet bekræftet ved hjælp af håndfaste arkæologiske beviser på, at vikingerne grundlagde en intermistisk koloni der. Der er endda bevis på en meget tidligere kontakt, måske helt tilbage til de gamle fönikiere dage. Jordens alder blev tidligere sat til 6.000 år. Nu ser det nærmere ud til, at den er 4,5 milliarder år.

Darwin udløste en hed debat, da han påstod, at mennesket havde udviklet sig fra primaterne, og at der stadig foregik en udvikling her og der, selv om udviklingen var vel overstået. Der er i de palæontologiske arkiver et tungtvejende bevis på, at mennesket udviklede sig fra nogle forhistoriske primater - ikke fra de moderne aber, men fra en fælles forhistorisk stamfader.

På den anden side accepterede man engang, at der fandtes drager. Så blev det forkastet. Men der er stadig muligheder. Beretningerne om dragerne kan stamme fra visse kulturelle overleveringer om de store istidsdyr, der uddøde. Så man kan ikke sådan uden videre afvise dem som fantasi.

Cibolas Syv Byer var en myte, der var en del af falskløren i den forstand, at det var spanske eventyrer, der ville foretage en ekspedition, og derfor kom med en historie om, at der var syv byer af guld i det, der nu er New Mexico og Arizona. Der var faktisk en smule sandhed i historien, fordi Hopi og Zuni indianernes bopladser faktisk var små byer, men ikke på den måde, som spanierne forestillede sig.

Den teori, at meteoritterne var af ikke-jordisk oprindelse, blev helt op til sidste del af det 17. århundrede fordømt af det franske videnskabernes akademi. Nu har man selvfølgelig med basis i nogle bekræftende beviser fundet ud af, at de er klippestykker fra andre steder af solsystemet. Men inden for dette område måtte videnskaben ændre holdning.

Det samme gælder for kraterne på månen og jorden, som man heller ikke troede var af ikke-jordisk oprindelse. At bakterier kan forårsage sygdom, er noget man selvfølgelig tror på inden for den moderne hygiejne og lægevidenskab. Sådan har det ikke altid været.

Man troede også engang på alkymien, men da man fik udviklet teorierne inden for atomfysikken, opdagede man, at alkymi ikke var mulig ad kemisk vej, men hørte ind under atomfysikken. I middelalderen var det ikke muligt at forvandle bly til guld.

Kanalerne på Mars blev oprindeligt kaldt "canali" - linjer, der blev set på planeten i det 19. århundrede af den italienske astronom Sciaparelli. Den amerikanske astronom Percival Lowell kaldte dem derefter "kanaler" i den betydning, at de var intelligente væseners værk - hvilket blev modtaget med en vis skepsis. Efter Mariner missionen til Mars, ved vi, at de berømte "canali" ikke er der, endnu mindre kanalerne. De har faktisk aldrig været der. Det var måske en overdrivelse af grænserne for, hvad det var muligt at se gennem et teleskop.

Den stiplede linje for ufo'er i fig. 1 betyder, at de forskellige ting, der er blevet rapporteret, har forskellig sandsynlighedsværdi. Efter min mening kan man ikke helt udelukke, at visse lejlighedsvis atmosfæriske fænomener kan involvere elektriske udladninger eller plasma-effekter. Det stemmer meget godt med nogle af de ting, der er blevet set, men små grønne mænd i tallerkener er meget usandsynlige, ikke blot som et a priori grundlag, men som basis i de rapporter, der ikke er ret overbevisende, og der findes ingen håndfaste beviser.

Engang troede man ikke på, at kuglelydn, der er naturlige plasma-udladninger, kunne være virkelige. Det gør man nu.

For mindre end 50 år siden var der meget få videnskabsmænd, der tænkte på, om der var civilisationer andre steder i vores galakse. Nu er der mange, der gør det, og man er begyndt at spekulere på, hvordan man rent observationsmæssigt kan efterprøve denne teori.

Selv om videnskaben aldrig har accepteret, at der fandtes menneskelignende liv på Mars, er det i almindelighed blevet accepteret, at der fandtes planter der, og at de varierede med årstiderne. Mariner-programmet har vist, at der ikke findes større planter på Mars. Planen med Viking var, at undersøge om der var mikrobiologisk liv, eller om Mars rent faktisk er en steril planet.

Polyvand er antagelig en ny tilstand for vand, der blev opdaget for omkring 10 år siden. Det førte til en hurtig, men interessant videnskabelig undersøgelse, i hvilken det til sidst viste sig, at den anormale observation var et resultat af en underfundig forurening af en glaskolbe i laboratoriet.

Som en begyndelse på de formodede menneskelige fænomener er hypnose, der blev afvist, indtil de medicinske videnskaber var i stand til at beskrive det klinisk og opdagede, at det faktisk var en tilstand, som det menneskelige legeme kunne sættes i igen.

ESP kan ligesom ufoer betyde mange ting. Psykokinese-teorien - tankers indvirkning på materielle genstande - er meget svær at sluge, og jeg ved ikke, om der nogensinde har været noget om et bevis på dette i de videnskabelige skrifter. Der er dog andre aspekter inden for ESP, som ikke helt er blevet afvist. Der foregår faktisk seriøs videnskabelig forskning i ESP på nogle institutioner.

Religiøse mirakler omfatter ikke kun helbredelse, men også tilfælde som det i 1917, hvor en større menneskemængde i Portugal så Solen stå stille i sin vej over himlen. Jeg tror ikke, at dette fandt sted, fordi Jorden ville være blevet ødelagt, hvis dens rotation pludselig blev standset. Det er helt sikkert, at andre også ville have opdaget det! Men der er også andre religiøse mirakler. Især dem, der har noget at gøre med helbredelse eller med psykologiske effekter på mennesker, er noget sværere at afvise. Jeg tror, at det vil være uklogt af videnskaben direkte at sige, at alle religiøse mirakler er noget vås, for hver formodet hændelse bør undersøges på sine egne betingelser.

På Shakespears tid troede man på spøgelse, men i de følgende fire hundrede år har de ikke tilladt, at man så dem, så jeg vil tillade mig at sige, at der er meget ringe sandsynlighed for, at de findes.

Ikke nok med, at der ikke findes noget bevis for astrologi. Vi ved også, hvor mytologien kom fra. Vi ved, at den var en del af en forhistorisk hedensk religion, der fandtes før videnskabens opdukken. Så når vi ser den dukke op i fornyet form i den daglige avis, er det på samme tid både tragisk og underholdende.

Freudiansk psykologi blev på den anden side hilst med megen skepsis af videnskaben og vandt kun gradvist indpas som en gyldig beskrivelse af nogle aspekter inden for menneskets psykologiske adfærd.

Frenologi, at måle hovedets ujævnheder, er passé, og der undervises ikke længere i det selv i den mindste medicinske skole.

Helbredelse ved hjælp af troen var noget, som man troede meget på i kristendommens tidlige år, og i perioder siden da er der igen dukket hændelser, der ikke helt kan afvises, op. En del af dem virker absurde, mens andre fortjener yderligere omtale, og jeg mener, at akupunktur er et godt eksempel. Akupunktur er så umulig for vores nutidige forståelse af, hvordan kroppen arbejder, at man er tilbøjelig til at afvise den. Dog viser det sig, at den har en vis værdi. Jeg mener, at nogle af helbredelserne ved troens hjælp, ligeledes er berettiget til en senere undersøgelse.

KONKLUSION

Hvilke konklusioner kan vi så drage? En meget vigtig morale for moderne amerikanere er, at vi må leve i uvished, ikke blot i politiske, sociale og økonomiske affærer, men også i fysiske. Der vil altid være en del ting, der ikke er helt klare, og det vil være umuligt at gøre dem helt klare, fordi det fænomen, de beskriver, ikke kan genskabes i laboratoriet og er svært at genskabe i naturen.

Videnskaben gør mirakler til noget almindeligt gennem observation, hvis fænomenet virkelig kan ses. Hvis det ikke kan ses, og slet ikke ses igen, er det ikke en del af videnskaben. Men sommetider tager disse ting tid - årtier, endda århundreder.

Min anden konklusion er, at den irrationale indstilling til det moderne liv - at søge tilflugt i en tro, der ignorerer de videnskabelige fakta (ja endda fordømmer dem) - er virkeligt et skridt tilbage mod barbarisme. I den moderne verdens stærke konkurrence vil den kyniske materialist, der ikke er handicappet af irrationel tro, altid vinde over dem, der trodser og ignorerer den videnskabelige virkelige hed. Hvis vi som mennesker ikke kun ønsker at udmærke os i en materialistisk verden, men også at beskytte og udvide de æstetiske og subjektive sider af vores historiske arv, må

vi være meget objektive overfor objektive ting. Ellers vil vi, hver gang vi har en følelsesmæssig og irrationel holdning til ting, der virkelig har fysisk virkning og betydning, begå en lille fejl. Hvis vi begår fejl nok, vil vi forsvinde ud af historien. Og så vil andre grupper, der er stærkere bundet til det materialistiske og mindre afstemt efter det æstetiske, spirituelle og subjektive, indtage den dominerende rolle i dette århundrede. Det vil blive deres arv, ikke vores, der vil over-

leve i hukommelsen i de kommende generationer i det næste århundrede. □

Bruce Murray er direktør for Jet Propulsion Laboratory, California Institute of Technology, Pasadena, Californien.

Kilde: "UFOs and the Limits of Science", af Ronald D. Story. (Morrow, 1981).

"Uforklarlige" godter...

Bogforlaget Bokorama i Höganäs har med udgivelsen af bogserien "Det oförklarliga" gjort en god gerning. Serien er tydeligvis så værd-sat (og så økonomisk givtig), at man har besluttet sig til at udvide serien fra 10 til 20 bøger. Hver bog er på 95 sider og koster godt og vel en hundredelap. Bøgerne sælges i løbende abonnement, men kan dog også erhverves gennem Nyköpings Tvärvetenskapliga Bokförening. To af bøgerne i den første serie handler helt og holdent om ufo-fænomenet, men næsten alle de øvrige tangerer ligesom "vort" område.

Serien er baseret på artikelmateriale fra tidsskriftet "The Unidentified", som udkom i England for nogle år siden. Indholdet rager himmelhøjt op over gennemsnitskvaliteten på de ufo-bøger, der tidligere er udgivet på svensk. Til dette bidrager, at der kun er anvendt virkeligt kvalificerede forfattere, der kan deres kram. Det er de bedste fra England: Hilary Evans, Jenny Randles, Janet og Colin Bord, Nigel Watson, Kevin McClure og Charles Bowen for blot at nævne nogle af godterne i denne pose.

Illustrationsmaterialet er særdeles fortræffeligt, her har man virkelig gjort en indsats. Dog kan der fremkomme små fejl eller forenklinger i illustrationsteksterne, men det er tilgiveligt. De svenske oversættere har også udført et godt arbejde. En fuldtræffer, som skal have fire og en halv tallerken, næsten fem. Så mange har vi aldrig givet en bog på svensk...

Anders Liljegren

Peter Brookesmith (red.): Besök från rymden? Kritisk gennemgang af ufo-tilfældene. 1986, Bokorama.

Peter Brookesmith (red.): UFO-fenomenens ursprung. Aktuelle teorier og tanker. 1986, Bokorama.

Kilde: AFU Newsletter nr. 29, 1986.

Sky-map Manual - version 1.0.

Af Ronny Blomme, 1985, Belgien.

A4-hæfte, 30 sider. Illustreret med eksempler.

Belgieren Ronny Blomme har udviklet et EDB-program ved hvis hjælp, man kan få tegnet et stjernekort for et hvilket som helst tidspunkt og sted, man måtte ønske. Man indtaster longitude, latitude og universiel tid for den ufo-observation, man ønsker at undersøge i computeren, en Apple II. Computeren udskriver dels et kort, som viser positionerne for alle lysstærke stjerner, planeter, solen og månen, og dels en tabel, som viser de respektive himmellegemers nøjagtige position og magnitude (lysstyrke).

Apple II-brugere kan erhverve sig dette program ved at sende to tomme disketter til Ronny (fire hvis man også ønsker kildekoden). Interesserede, som ikke har en Apple II, kan også drage nytte af programmet. Ronny har lavet en formular, hvorpå man kan opgive det nøjagtige tidspunkt og sted, og som man så sender til ham. En kørsel af programmet varer 40 minutter, så det er vel ikke tilrådeligt, at man drukner ham i bestillinger...

En detaljeret beskrivelse af programmet og bestillingsformularer kan lånes hos AFU. Vil du i direkte kontakt med Ronny, er adressen:

Ronny Blomme
Pierre Curielaan 31
Box 2
B-1050 Brussel
Belgien

Kilde: AFU Newsletter nr. 29, 1986.

UFO-VISION

Årbog for ufo-litteratur 1988

Indhold

UFO-bøger i 1987 og lidt om 1988.....	3
UFO-litteraturens Top 10.....	4
Alverdens ufo-litteratur i en kokosnøddeskal...	8
Tankevækkende og væsentlig læsning.....	10
UFO-fotos...jorden rundt.....	12
Da de flyvende tallerkener indtog biograferne..	16
Spøgelsesflyene, 1946 - hverken eller.....	22
Hjernespind.....	24
Top-Secret-dokumenter:	
Manipulation - forfalskning.....	29
Lygtemændene er ude.....	33
Forklarede mysterier.....	35
20 bind om det paranormale.....	37
Grænsevidenskabelig litteratur.....	38
Videnskabens grænser.....	40
Og bognoter hist og pist!	